ISPEC INTERNATIONAL CONGRESS ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES

November 12-13, 2021

Adana, TURKEY

THE PROCEEDINGS BOOK

ISBN: 978-625-7720-67-0

EDITED BY

Prof. Adil GEYBULLA

Assoc. Prof. Dr. Mehmet ILKIM

www.ispecongress.org

ISPEC INTERNATIONAL CONGRESS ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES
November 12-13, 2021
Adana, TURKEY

(THE PROCEEDINGS BOOK)

EDITOR
Prof. Adil GEYBULLA
Assoc. Prof. Dr. Mehmet ILKIM

Issued: 26.11.2021
ISBN: 978-625-7720-67-0

Yayın Tarihi: 26.11.2021
ISBN: 978-625-7720-67-0

www.ispecongress.org/multidisipliner

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE
ISPEC
International Congress On
Multidisciplinary Studies

DATE and PLACE
November 12-13, 2021 / Adana, TURKEY

ORGANIZATION
ISPEC INSTITUTE

GENERAL COORDINATOR
Doç. Dr. Seyithan SEYDOŞOĞLU

COORDINATOR
Gönül EDEŞLER
Neslihan BALCI

NUMBER of ACCEPTED PAPERS - 145
NUMBER of REJECTED PAPERS - 28

PARTICIPANTS COUNTRY
Turkey-67, Azerbaijan-3, Budapest-1, Canada-1, Algeria-3, Czech Republic-1, Chinese-1, Indonesia-10, Ethiopia-1, Morocco-3, Philippines-1, South Africa-1, India-18, Iranian-4, TRNC-1, Malaysia-1, Nigeria-11, Pakistan-8, Portugal-1, Serbia-1, Sri Lanka-3, Saudi Arabia-1, Tunisia-2, Vietnamese-1

***Double blinded evaluation proces**

SCIENTIFIC COMMITTEE

INTERNATIONAL CONGRESS ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES

NOVEMBER 12-13 2021 / ADANA, TURKEY

CONGRESS PROGRAM

Meeting ID: 871 3923 8583

Passcode: 121314

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- Online sunum yapabilmek için **https://zoom.us/join** sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 5 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir
- Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to attend a meeting online, login via **https://zoom.us/join** site, enter ID "Meeting ID or Personal Link Name" and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- The participant must be connected to the session 5 minutes before the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number, exp. S1-H1 Semra NAVRUZ VARLI

Date: 12.11.2021
Session-1 Hall-1
MODERATOR: Semra NAVRUZ VARLI

ANKARA TIME

10:00-12:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Semra NAVRUZ VARLI & Saniye BİLİCİ	Gazi University	EVALUATION OF BODY IMAGE, PHYSICAL ACTIVITY STATUS AND BODY FAT OF UNIVERSITY STUDENTS
Hande MORTAŞ & Saniye BİLİCİ	Gazi University	EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN DIET QUALITY AND SOME ANTHROPOMETRIC MEASUREMENTS AMONG LATE ADOLESCENT INDIVIDUALS
Lect. İpek KÖSE TOSUNÖZ & Lect. Sevgi Deniz DOĞAN & Lect. Seda YIKAR KARAÇAY & Prof. Dr. Evşen NAZİK	Mustafa Kemal University & Isparta University & Cukurova University & Cukurova University	TRADITIONAL AND COMPLEMENTARY MEDICINE PRACTICES IN THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS
Lect. Sevgi Deniz DOĞAN & Lect. Seda YIKAR KARAÇAY & Lect. İpek KÖSE TOSUNÖZ & Prof. Dr. Sevban ARSLAN	Isparta University & Cukurova University & Mustafa Kemal University & Cukurova University	CHRONIC POSTSURGICAL PAIN
E. Özlem KÖROĞLU & Emel BAHAR	Toros University & Tarsus University	THE EFFECT OF BURNOUT SYNDROME ON NURSES' INTENTION TO LEAVE
Yildirim KOCAPINAR & Assoc. Prof. Sezen AKKAYA & Saban KILIC & Faruk BALICA	Siirt Training and Research Hospital & University of Health Sciences Istanbul Fatih Sultan Mehmet Training and Research Hospital & Siirt Training and Research Hospital & Siirt Training and Research Hospital	A CASE OF HIGH ALTITUDE RETINOPATHY WITH BILATERALLY ACUTE VITREOUS HEMORRHAGE SECONDARY TO RETINAL NEOVASCULARIZATION IN AN UNCONTROLLED DIABETIC PATIENT

Assist. Prof. Dr. Kenan SEVER	New Century University	OPEN HEART SURGERY IN PATIENTS WITH CHRONIC RENAL FAILURE
Assist. Prof. Dr. Kezban KORAŞ SÖZEN & Assist. Prof. Dr. Hacı BOLAT & Assist. Prof. Dr. İnayet GÜNTÜRK	Nigde Omer Halisdemir University	THE EFFECTS OF SEX HORMONES ON POSTOPERATIVE PAIN IN PATIENTS WITH LAPAROSCOPIC CHOLECYSTECTOMY
Gizem AKCAN & Ayfer BAYINDIR ÇEVİK	Bartin University	SYMPTOM MANAGEMENT AND QUALITY OF LIFE IN WOMEN WITH BREAST CANCER: A REVIEW ON THE EFFECTIVENESS OF AWARENESS-BASED PROGRAMS
Mehmet ILKIM & Cemile Nihal YURTSEVEN	Inonu University & Istanbul University-Cerrahpasa	GENERAL HEALTH ISSUES AND RISK FACTORS ASSESSMENT OF DOWN SYNDROMES THAT CANNOT BE INTERRED WITH PHYSICAL ACTIVITIES IN THE COVID 19 PROCESS
Lect. Dr. Emral GÜLÇEK	Siirt University	PLACE OF PHYSICAL EXERCISE IN DIALYSIS CARE

Date: 12.11.2021
Session-1 Hall-2
MODERATOR: Assist. Prof. Dr. Emine Kübra PULLU

ANKARA TIME

10:00-12:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Assist. Prof. Dr. Emine Kübra PULLU	Munzur University	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL PROGRAM LITERACY AND ATTITUDES TO THE TEACHING PROFESSION OF TEACHER CANDIDATES
Assist. Prof. Dr. Osman Tayyar ÇELİK & Lect. Semra AKTO	Inonu University & Mardin Artuklu University	CHILDHOOD EDUCATION AND IDENTITY
Miray ÖZÖZEN DANACI & Gözde ALTINTAŞ	Izmir Democracy University	EVALUATION OF THE BENEFITS OF OUTDOOR LEARNING ENVIRONMENTS IN EARLY CHILDHOOD
Miray ÖZÖZEN DANACI & Gözde ALTINTAŞ	Izmir Democracy University	EVALUATION OF LEARNING DISABILITY SYMPTOMS SEEN IN PRESCHOOL PERIOD
Assist. Prof. Dr. Mustafa AYDIN	Mersin University	ANALYSIS AND EVALUATION ON THE HADITH USED WITHIN THE SCOPE OF THE GAINS IN RELIGIOUS CULTURE AND MORAL KNOWLEDGE COURSE (4TH-8TH GRADES) CURRICULUM (5TH GRADE TEXTBOOK EXAMPLE)
Emine Elif AYHAN	Kocaeli University	THE ROLE OF AGING IN CARE SYSTEMS: THINKING OF ISSUES FROM THE PERSPECTIVE OF CARE ETHICS

Assist. Prof. Dr. Ahmet MUMCU	Tokat Gaziosmanpasa University	THE EFFECT OF ENTREPRENEURSHIP EDUCATION AND SKILLS DEVELOPLMENT COURSES ON WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP INTENTION: A CASE STUDY OF FAMILY SUPPORT CENTER
Assoc. Prof. Dr. Utku ALTUNÖZ	Sinop University	TURKEY'S FINANCIAL KUZNETS CURVE IN CONTEXT OF FINANCIAL DEVELOPMENT AND INCOME DISTRIBUTION

Date: 12.11.2021
Session-1 Hall-3
MODERATOR: Hayat TOPÇU

ANKARA TIME

10:00-12:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Hüseyin EROĞLU	Yuzuncu Yil University	A STUDY ON HYACINTHELLA SCHUR (ASPARAGACEAE) GENUS DISTRIBUTED IN TURKEY
Muhammet Ali GÜNDEŞLİ & Murat GÜNEY	Gaziantep University & Yozgat Bozok University	ROLE OF PLANT GROWTH REGULATORS IN THE ALTERNATE BEARING OF THE OLIVE TREE (Olea Europaea L.)
Muhammet Ali GÜNDEŞLİ & Murat GÜNEY	Gaziantep University & Yozgat Bozok University	THE THEORIES LAID BEHIND THE AFFECT OF CARBONHYRATES ON ALTERNATE BEARING OF THE OLIVE TREE (Olea europaea L.)
Kenan ERCAN & Ömer Faruk GECESEFA & Kamil MENCIK	Gaziantep University	A STUDY ON MORINGA OLEIFERA LEAF PRODUCTION; NURDAGI CASE
Kenan ERCAN & Kamil MENCIK & Ömer Faruk GECESEFA	Gaziantep University	MORINGA OLEIFERA ANTIOXIDANT CAPACITY; A REVIEW
Hayat TOPÇU & Salih KAFKAS & Murat GÜNEY	Tekirdag Namik Kemal University & Cukurova University & Yozgat Bozok University	TRANSCRIPTOME AN GENOMIC ANALYSIS OF WALNUT (JUGLANS regia L.)
Hayat TOPÇU & Salih KAFKAS	Tekirdag Namik Kemal University & Cukurova University	IDENTIFICATION OF HOUSEKEEPING GENES IN PLANTS
Sevil ABBASQULIYEVA & Remzi EKİNCİ	Azerbaijan Scientific Research Agricultural Institute & Dicle University	INVESTIGATION OF FIBER QUALITY TRAITS OF SOME COTTON VARIETIES ORIGINATING FROM AZERBAIJAN
Selvinaz YAKAN & Cafer Tayer İŞLER	Agri Ibrahim Cecen University & Mustafa Kemal University	DEHORNING METHODS IN CALVES

Date: 12.11.2021
Session-1 Hall-4
MODERATOR: Dr. Mustafa Latif EMEK

ANKARA TIME

10:00-12:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
J. Martin Sam Gnanaraj & K. Varuna & G. Satheesh Kumar & M. Senthil Pandian & P. Karuppasamy & A. Robert Xavier & S. Senthil Kumar	SSN College of Engineering & National College	FURNACE DUST: A FACILE RAW MATERIAL FOR THE GENERATION OF THIRD HARMONIC GENERATION AND OPTICAL LIMITING APPLICATIONS
Shobhit Mishra & Dr. Hemlata Nimesh & Dr. Neerupma Dhiman	Amity University	DEVELOPMENT OF POTENT ANTICANCER AGENTS CONTAINING INDOLE NUCLEUS USING MOLECULAR HYBRIDISATION
CHAVAN J. R. & KADAM V. B. & NALAWADE P.M.	B. H. Commerce, A.M. Science College	PHYTOREMEDIATION OF ARSENIC BY NUTRIENT FILM TECHNIQUE
Ali Ikram & Farhan Saeed & Haroon Munir	Government College University	EXPLORING THE BIOCHEMICAL PROFILE AND MICROBIOLOGICAL ASPECTS OF SWEET PRESERVED HAREER (TERMINALEA CHEBULA)
Mehmet Hakan ERK & Cumhur Haldun YARDIMCI	Istanbul University	A CASE STUDY OF APPLICATION OF MICROCONTROLLERS IN AQUATIC SCIENCES AND MONITORING SYSTEMS: FUNCTIONAL THERMOMETER

Aderemi Timothy Adeleye & Chuks K. Odoh & Lanre Anthony Gbadegesin & Omoniyi Ahmed Olalekan & Oludare O. Osiboye & Kehinde.H. Moberuagba	Chinese Academy of Sciences & Veritas University & Tai Solarin College of Education	NANOREMEDIATION TECHNOLOGIES: SUSTAINABLE & EFFICIENT REMEDIATION PATHWAYS TOWARDS SDG #6
Muhammad Nasir & Dr. Nurnadiah Zamri & Dr. Muhammad Waqas	University Sultan Zainal Abidin & National University of Technology	DARCY-FORCHHEIMER MHD MIXED CONVECTION FLOW DUE TO A STRETCHABLE SURFACE EMBEDDED IN A POROUS MEDIUM WITH CATTANEO-CHRISTOV DOUBLE DIFFUSION
Ambar Farooq & Matloob Ahmad & Farhat Ibrahim & Sana Aslam	Government College University & Government College for Women University	BENZIMIDAZOLE-PYRAZOLINE HYBRIDS AS ANTI-DIABETIC AGENTS
Anam Nawaz & Kamran Walayat & Matloob Ahmad	Faisalabad University	SYNTHESIS, CHARACTERIZATION AND BIOLOGICAL ACTIVITY OF FLUOROQUINOLONE DERIVATIVES
Isaiah. B & Rajendra Awasthi & Giriraj.T. Kulkarni	Aurobindo Pharma Ltd & Amity University & Gokaraju Rangaraju College	DEVELOPMENT AND EVALUATION OF MULTI PARTICULATE SYSTEMS (MUPS) OF TOPIRAMATE FOR TASTE MASKING

Date: 12.11.2021
Session-2 Hall-1
MODERATOR: Assoc. Prof. Dr. A.U. Arun

ANKARA TIME

13:00-15:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Rimene Dhahri & Younes Moussaoui	University of Gafsa & University of Sfax	KINETIC STUDY FOR THE ADSORPTION OF METHYL GREEN ON ACTIVATED CARBON FROM OLIVE WASTE WOOD
H. Mekki & H. Baaziz & Z. Charifi	University of M'sila	THE ELECTRONIC STRUCTURE, MAGNETISM AND THERMODYNAMIC IN HALF-HEUSLER ALLOYS KCrZ (Z=S, Se, Te)
Nur ÇINAR & Dr. Uğur KARAASLAN	Marine and Grease Lubricants Belgin Madeni Yaglar San. ve Tic. Inc.	LOW TEMPERATURE FLUIDITY PROPERTIES OF LUBRICATING GREASES AND THE EFFECT OF POUR POINT ADDITIVE ON GREASE FLUIDITY
Bakhtiar Ul Haq & S. AlFaify & R. Ahmed	King Khalid University & University of the Punjab & Universiti Teknologi Malaysia	CONSTRUCTION OF NOVEL VAN DER WAALS HETEROSTRUCTURES FROM TWO-DIMENSIONAL TIN-CHALCOGENIDES: A FIRST-PRINCIPLES STUDY
Dr. Binyam Zigta	Wachemo University	EFFECT OF THERMAL RADIATION AND CHEMICAL REACTION ON MHD FLOW OF BLOOD IN STRETCHING PERMEABLE VESSEL
Özer ZEYBEK & Mutlu SEÇER	Mugla Sitki Kocman University & Izmir Katip Celebi University	INVESTIGATION OF HORIZONTALLY CURVED MEMBERS USED IN STEEL STRUCTURES

Kishlay Kumar	Jagran School of law	ELECTRIC MOBILITY IN INDIA: PROSPECTS AND CHALLENGES
Debbaghi Slimane Dahmane Mouloud & Zahaf Samir	University of Djilali Bounaama-Khamis Meliana	A COUPLED THERMO-HYDRAULIC MODEL FOR FLUID FLOW IN CLAMPED-PINNED PIPES
Farah BOUTOUATOU & Azeddine MEBARKI & Benoit LAIGNEL & Mehdi DIB	University of Constantine Brothers & University of Rouen	DAMS AND INTER-BASIN TRANSFERS. TOWARDS AN INTERCONNECTED PLANNING SYSTEM: THE CASE OF EASTERN ALGERIA

Date: 12.11.2021
Session-2 Hall-2
MODERATOR: Assoc. Prof. Dr. Ömer Gökhan ULUM

ANKARA TIME

13:00-15:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Assoc. Prof. Dr. Ömer Gökhan ULUM	Mersin University	CHARACTERISTICS OF GOOD EFL TEACHERS FROM TURKISH EFL TEACHERS' PERSPECTIVES
Lukáš Stárek	Jan Amos Comenius University Prague s.r.o.	THE CONCEPT OF MULTIDISCIPLINARITY IN THE SYSTEM OF HELPING PROFESSIONS IN THE CONTEXT OF UNDERGRADUATE EDUCATION OF A SOCIAL WORKER AND A SPECIAL PEDAGOGUE
Cristina Dias & Carla Santos	New University of Lisbon	INTERGENERATIONAL DIGITAL LITERACY: A REAL OPPORTUNITY FOR LIFELONG EDUCATION
K.C.Victor & R.R. Saravana Kumar & G.A Robert Gixson	Affiliated to Manonmaniam Sundaranar University	UTILIZATON OF DIGITAL MODE OF EDUCATION DURING COVID 19 PANDEMIC
Prof. Dr. Jelena Đermanov & Dr. Nataša Tančić	University of Novi Sad	INTERCULTURAL COMPETENCIES AS A SEGMENT OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT
Okoro Lawrence & B. N. Ezegbe	University of Nigeria	EFFECT OF MOTIVATION STRATEGIES ON STUDENTS' ACHIEVEMENT AND INTEREST IN SENIOR SECONDARY SCHOOL GOVERNMENT IN NSUKKA EDUCATION ZONE, ENUGU STATE

Dr. Ahmad Fauzi, M.S.I & Lintang Dwi Sekarlangit & Rodotul Jannah	Islamic Religious High School	COMPARISON OF THE EDUCATION SYSTEMS INDONESIA AND SAUDI ARABIA
Adeboye Israel Elumaro	Adekunle Ajasin University	INSIGHTS ON THE PROCESS OF ATHLETES' DEVELOPMENT IN NIGERIA
K. D. Ahire & Shweta More & P. M. Nalawade & A. M. Datir	B.H. Commerce & A.M. Science (KTHM) College & Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University & Commerce and Dadasaheb Rupwate Science College	COMPULSORY ENVIRONMENTAL EDUCATION IN INDIA: IS IT APPROACH TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT?
Dr. Naeema Arzeen & Dr. Saima Arzeen	University of Modern Languages & University of Peshawar	EXAMINING THE COPING STRATEGIES OF FATHERS AND MOTHERS OF CHILDREN WITH INTELLECTUAL DISABILITY AND WITHOUT DISABILITY

Date: 12.11.2021
Session-2 Hall-3
MODERATOR: K. Thamizhmaran

ANKARA TIME

13:00-15:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Aminu Adamu Ahmed	Abubakar Tafawa Balewa University	UNDERSTANDING DETERMINANTS OF CLOUD COMPUTING ADOPTION: A SYSTEMATIC REVIEW OF TECHNOLOGY ADOPTION MODELS
Aminu Adamu Ahmed	Abubakar Tafawa Balewa University	THE ROLE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY FOR SCHOOL SYSTEM RE-ENGINEERING DURING THE PANDEMONIUM PERIOD OF COVID-19 OUTBREAK
Assma Azeroual & Karim Afdel	University of Ibn Zohr	GPU IMPLEMENTATION OF FABER SCHAUDER DISCRETE WAVELET TRANSFORM USING CUDA
Ibrahim inusa	Marwadi University	DEEP LEARNING AS A SECOND LAYER TO SMART CONTRACT
Samarjit Roy & Debashis De	Maulana Abul Kalam Azad University of Technology	INTERNET OF CREATIVE-MUSIC THINGS: MULTIDISCIPLINARY ASPECTS IN COMPUTATIONAL MUSICOLOGY
K. Thamizhmaran	Government College of Engineering	PERFORMANCE OF INTER SATELLITE COMMUNICATION LINK THROUGH DIFFERENT MODULATION METHODS

Umar Muhammad ABUBAKAR & Naresh DUDI	Kano University of Science and Technology & Jai Narain Vyas University	SOME NEW EXTENSION OF BETA, GAUSS, CONFLUENT HYPERGEOMETRIC FUNCTIONS AND BETA DISTRIBUTION
Umar Muhammad ABUBAKAR & Naresh DUDI	Kano University of Science and Technology & Jai Narain Vyas University	THE NEW GENERALIZED BETA AND ASSOCIATED FUNCTIONS DEFINED BY CONSIDERING BIVARIATE MITTAG-LEFFLER FUNCTION AS THE REGULARIZER WITH THEIR APPLICATION TO DISTRIBUTION THEORY AND FRACTIONAL CALCULUS
Thomas Rosy & Asha Thomas & Sunil Varma	Madras Christian College	RADIUS PROBLEM FOR A SUBCLASS OF ANALYTIC FUNCTIONS INVOLVING SECOND DERIVATIVE
Dr. Mansour Hashemi & Mina Pirzadeh	University of Guilan	A GENERALIZATION OF THE COMMUTATIVITY DEGREE ON THE GROUP K_m

Date: 12.10.2021
Session-2 Hall-4
MODERATOR: Neslihan BALCI

ANKARA TIME

13:00-15:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Gwaison Panan Danladi	Nigerian Police Academy	EXCHANGE RATE REGIMES AND ECONOMIC PERFORMANCE IN NIGERIA: A COMPARATIVE ANALYSIS (1960-2014)
Ly Dai Hung	Vietnam Institute of Economics	MOBILE MONEY AT OPEN ECONOMY: A LITERATURE REVIEW AND ECONOMIC IMPLICATIONS
Anamiga, S. & Kumaradeepan,V	University Of Jaffna	USAGE OF SOCIAL MEDIA IN SRI LANKA BANKING INDUSTRY: A STUDY OF AWARENESS AND USER KNOWLEDGE PERSPECTIVES
Zimányi Róbert G.	University of Physical Education	TICKET PRICES FOR SPORT EVENTS, FOCUS ON JUSTICE-ANALYSIS OF THE IIHF ICE HOCKEY WORLD CHAMPIONSHIPS TICKET PRICES
Prof. Dr. Nnabuife, E. K. N. & Chukwuemeka G. Eme	Nnamdi Azikiwe University & National Open University of Nigeria	DYNAMIC CAPABILITIES AND FIRM PERFORMANCE OF QUOTED FOOD AND BEVERAGE MANUFACTURING COMPANIES IN SOUTH WEST NIGERIA
Amna Yousaf & Muzzamal Hussain	University of Agriculture & Government College University	FACTORS INFLUENCING THE CONSUMER'S PERCEPTIONS TOWARDS FRESH MILK AND TETRA PACK MILK
Assist. Prof. Dr. Mehmet Güney CELBİŞ	Yeditepe University	REGIONAL EDUCATION LEVELS AND THE EXPORTS OF INFORMATION AND COMMUNICATION SERVICES
Ananda Majumdar	The University of Alberta	AN IDEOLOGY OF HUMAN NOBILITY AND DR. B.R. AMBEDKAR OF INDIA

Date: 12.10.2021

Session-3 Hall-1

MODERATOR: Prof. Dr. Adil Geybulla

ANKARA TIME

16:00-18:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Hilda. A. Emmanuel-Akerele	Anchor University Lagos	MICROBIOLOGICAL ASSESSMENT OF BOREHOLE, SACHET AND BOTTLE WATER IN ANCHOR UNIVERSITY AND AYOBO COMMUNITY
Muzzamal Hussain & Farhan Saeed & Muhammad Waleed	Government College University	FUNCTIONAL AND RHEOLOGICAL CHARACTERISTICS OF ARABINOXYLANS EXTRACTED FROM DIFFERENT CULTIVATORS OF PSYLLIUM HUSK
Dr. Ghanshyam Barman	Uka Tarsadia University	PLANT DERIVED PROTEINS: A COMPLETE NUTRITION
Dr. Olubunmi T. OLORUNPOMI & Dr. Rabi S. DUWA	Nigeria Police Academy	VARIATION OF MOSQUITOES' GENERA AROUND POLAC ENVIRONMENT
Atman ADIBA & Jamal CHARAFI & Abdelamajid HADDIOUI & Anas HAMDANI & Imane SAGHOURI EL IDRISSI & Rachid RAZOUK	National Agricultural Research Institute & University of Sultan Moulay Slimane	INVESTIGATION OF PHYSICO-CHEMICAL PROPERTIES AND ANTIOXIDANT ACTIVITY OF ELEVEN MEDITERRANEAN POMEGRANATE (PUNICA GRANATUM L.) CULTIVARS
Şule POLAT & Ebru KAFKAS	Çukurova University	PROPAGATION OF RASPBERRIES VIA TISSUE CULTURE TECHNIQUES

Ayşegül Esra GÖLCÜ & Ebru KAFKAS	Cukurova University	HEALTH BENEFITS OF BLACK MULBERY (Morus nigra L.) FRUITS
Murat GÜNEY & Salih KAFKAS & Hayat TOPÇU	Yozgat Bozok University & Cukurova University & Tekirdag Namik Kemal University	CRISPR/CAS9 APPLICATIONS IN HORTICULTURAL CROPS
Murat GÜNEY & Salih KAFKAS & Muhammet Ali GÜNDEŞLİ	Yozgat Bozok University & Cukurova University & Gaziantep University	SECONDARY METABOLITES IN TEREBINTH (Pistacia terebinthus L.) AND THEIR APPLICATIONS
Prof. Dr. Adil Geybulla	Azerbaijan Medical University	ELECTROENTEROGRAPHY IN EVALUATION MOTOR ACTIVITY OF THE GASTROINTESTINAL TRACT IN PATIENTS WITH INTESTINAL OBSTRUCTION AND PERITONITIS
Nida Khan & Assist. Prof. Zahid Khan & Prof. Rubina Nazli & Saima Arzeen & Naeema Arzeen & Tasleem Akhtar	Khyber Medical University & University of Peshawar & University of Modern Languages	EFFECT OF IRON DEFICIENCY ANEMIA ON INTELLIGENCE QUOTIENT IN SCHOOL GOING CHILDREN OF PESHAWAR CITY

Date: 12.11.2021
Session-3 Hall-2
MODERATOR: Assoc. Prof. Ahmad Deylami

ANKARA TIME

16:00-18:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Dr. Amina ZGARNI	University of Tunis El Manar	THE FINANCIAL PERFORMANCE OF BANKS AND EXTERNAL GOVERNANCE MECHANISMS
Sulaiha Beevi Athambawa	South Eastern University of Sri Lanka	DOES HRIS INCREASES THE ORGANIZATIONAL EFFICIENCY THROUGH EMPLOYEES' PERFORMANCE: THEORETICAL PERSPECTIVE
Sulaiha Beevi Athambawa	South Eastern University of Sri Lanka	COMPENSATION MANAGEMENT PRACTICES AND FIRM PERFORMNACE: SMALL AND MEDIUM SCALE RICE MILLERS PERSPECTIVES
Mabel Duhaylungsod & Sol Ylycyl Morandarte	Zamboanga Del Norte National High School	TRAILBLAZERS: THE ALTERATION OF FREELANCING IN THE NEW NORMAL
Ghina Jazila	IAIN Pekalongan	REVOLUTION 4.0 WITH BEHAVIOR ECONOMY
Nikita Dobhal & Ishu Dobhal	Jagran School of Law	ONE INVENTION, ONE PATENT, ONE SAFEGUARD
Nikita Dobhal	Jagran School of Law	TEHRI DAM: ENVIRONMENTAL AND SOCIAL LEGAL ISSUES
Vinish Gautam	Jagran School of Law	PRO-CHILD PROVISIONS UNDER LABOUR LAWS IN INDIA
Assoc. Prof. Ahmad Deylami	The University of Qom	A COMPARATIVE STUDY OF WOMEN'S INHERITANCE

Date: 12.11.2021
Session-3 Hall-3
MODERATOR: Prof. Dr. Morakeng Edward Kenneth Lebaka

ANKARA TIME

16:00-18:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Dr. Abdellatif El Aidi & Laila El Youssfi	Sidi Mohamed Ben Abdellah University	RECONFIGURING ORIENTALISM: MOROCCO AS DEPICTED BY FOUR FRENCH WRITERS
Prof. Dr. Ulvi KESER	Girne Amerikan University	JEWISH PEOPLE AND HOW ISRAEL WAS FOUNDED THERE 1944-1948
Assoc. Prof. Dr. Sadagat Nematova	Nakhchivan State University	SPECIFIC FEATURES OF TEXTILE ART IN NAKHCHIVAN
Jimmy, AKOH	University of Abuja	INVESTIGATING FOLLOW-UP IN THEATRE FOR DEVELOPMENT: AN EXAMMINATION OF THE UNIVERSITY OF ABUJA 2019 AND 2021 GWAGWALADA PROJECT
Assist. Prof. Dr. Nazli AĞGÜN & Assist. Prof. Dr. Seda SIVACI	Osmaniye Korkut Ata University & Hasan Kalyoncu University	REFLECTION OF LEARNERS RELATED TO ONLINE INSTRUCTION
Assist. Prof. Dr. Seda SIVACI & Assist. Prof. Dr. Nazli AĞGÜN	Hasan Kalyoncu University & Osmaniye Korkut Ata University	DRAMA INTEGRATED LANGUAGE CLASROOMS
Prof. Dr. Morakeng Edward Kenneth Lebaka	Zululand University	TRADITIONAL HEALING IN GREATER SEKHUKHUNE DISTRICT MUNICIPALITY, LIMPOPO PROVINCE IN SOUTH AFRICA: CULTURAL BELIEFS AND PRACTICES OF BAPEDI PEOPLE
Musa Alhassan	Ahmadu Bello University	COMMUNICATION STRATEGY TO CONTAIN COVID-19 PANDEMIC IN NIGERIA

Date: 12.11.2021
Session-3 Hall-4
MODERATOR: Assist. Prof. Dr. Raju Saikia

ANKARA TIME

16:00-18:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Assist. Prof. Dr. Raju Saikia & Assist. Prof. Dr. Raihana Azmeera Sultana	Symbiosis International	SOCIO ECONOMIC BENEFITS AND RURAL HEALTH CARE SERVICES: A CASE STUDY OF ASSAM
Khoirunnazilah & Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IAIN Pekalongan	IS-LM ANALYSIS: IS-LM MODEL AND IS_LM ISLAMIC PERSPECTIVE
Adinda AFRİYAKIRANİ & Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IAIN Pekalongan	MONEY IN ISLAMIC ECONOMIC PERSPECTIVE
Fitri Mukarromah & Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IAIN Pekalongan	REVITALIZATION of RELIGIOUS CULTURAL TOURISM DESTINATION DEVELOPMENT
Alzana Rahma & Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IAIN Pekalongan	ISLAMIC MARKET MECHANISM: PRICE SETTING THEORY AND THE ROLE OF GOVERNMENT
Rachma Shafira Salsabila & Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IAIN Pekalongan	THE INFLUENCE OF AN UNSTABLE ECONOMY ON THE UNEMPLOYMENT RATE IN PEKALONGAN
Tria Alfa Salima & Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IAIN Pekalongan	INTEREST RATE AND BEHAVIOR
Rizky ANDREAN & Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IAIN Pekalongan	GOVERNMENT'S ROLE IN OVERCOMING THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC FOR MSMES IN INDONESIA
Silviana Dewi & Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IAIN Pekalongan	INFLATION IN ISLAMIC AND CONVENTIONAL PERSPECTIVE
Hidayatul SIBYANI & Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IAIN Pekalongan	BUYING DAN SELLING CONTRACTS IN THE SHOPEE MARKETPLACE IN TERMS OF MURABAHAH, SALAM, AND ISTISNA' CONTRACTS

Date: 13.11.2021
Session-1 Hall-1
MODERATOR: Lect. Dr. Can MAVRUK

ANKARA TIME

09:00-11:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Lect. Dr. Can MAVRUK	Nigde Omer Halisdemir University	ECONOMIC VALUE OF LNG TRANSPORT FROM THE EASTERN MEDITERRANEAN TO EUROPE
Kubilay Çağrı YILMAZ	Manisa Celal Bayar University	TESTING THE EFFECT OF THE CHANGING SAVINGS DYNAMICS ON THE GROWTH TREND IN TURKEY OVER THE YEARS: USING THE ARDL APPROACH
Eyup ATİOĞLU	Cappadocia University	EXAMINING THE FACTORS AFFECTING THE REVENUES OF HOT AIR BALLOON OPERATORS
Dr. Erkin ARTANTAŞ & Dr. Hakan GÜRSOY	Osmaniye Korkut Ata University & HG Education, Consulting and E-Commerce	THE STATUS OF ENTERPRISES AFFECTED BY GLOBAL CRISES: THE SAMPLE OF SMEs IN TURKEY
Güneş Gizem ACER	Nestlé Turkey Food Industry Inc. Design Center	DEVELOPMENT OF KIT KAT SPREADABLE CHOCOLATE FOR OUT-OF-HOME CONSUMPTION
E. Başak TAVMAN & Prof. Dr. Mehmet TIĞLI	Marmara University	A QUALITATIVE STUDY OF THE FACTORS AFFECTING THE INTENTION TO PAY FOR PREMIUM SERVICES
E. Başak TAVMAN	Marmara University	FREEMIUM BUSINESS MODELS AS A COMPETITIVE STRATEGY IN THE ONLINE APP MARKET
Assist. Prof. Dr. Sinem EYİCE BAŞEV	Istanbul Gelisim University	CHILD AS ADVERTISING AUDIENCE: "MOM, WILL YOU BUY ME THE THING IN THE ADVERTISEMENT?" EXAMPLE
Aliye BULUT & Elif BAYRAKÇI	Gaziantep Islam, Science and Technology University	THE KNOWLEDGE, ATTITUDES AND BEHAVIORS OF MIDWIFERY STUDENTS ABOUT BREAST MILK

Date: 13.11.2021
Session-1 Hall-2
MODERATOR: Assoc. Prof. Dr. Esat AYYILDIZ

ANKARA TIME

09:00-11:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Yalçın KANBAY & Aysun AKÇAM & Sevil ÇINAR & Özkan ÖZBAY & Meryem FIRAT	Artvin Coruh University & Necmettin Erbakan University & Erzincan Binali Yıldırım University	DEVELOPMENT OF FIRAT NOMOPHOBIA SCALE AND INVESTIGATION OF ITS PSYCHOMETRIC PROPERTIES
Mustafa Serkan SOYAK & Prof. Dr. Mehmet TIĞLI	Marmara University	THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE GLOBAL MUSIC INDUSTRY
Lect. Zeynep YILMAZ	Sirnak University	AN EVALUATION OF THE SEHR-I NUH'S LITTLE MENTORS PROJECT
Assist. Prof. Dr. Durmuş GÜR & Res. Assist. Cahit KARAKÖK & Assist. Prof. Dr. A.Nazlı SOYKAN	Karabuk University & Necmettin Erbakan University & Karabuk University	EVALUATION OF TRIBELONS IN BYZANTINE PERIOD RELIGIOUS BUILDINGS IN BITHYNIA AND PAPHLAGONIA
Assoc. Prof. Dr. Esat AYYILDIZ	Kafkas University	EGYPTIAN POET ISMĀʻĪL SABRĪ PASHA (SHAYKH AL-SHUʻARĀʼ) AND HIS NEO-CLASSIC POETRY
Assist. Prof. Dr. Gulzoda MAKHMUDJONOVA	Karabük University	MAWLANA MA’RUF BAGHDADI, THE CRUCIAL CALLIGRAPHIST OF HERAT PALACE
Dr. Eda TANYILDIZI	Ministry of Education	THE QUANTUM EXPANSION OF THE APPROACH OF THE UNITY OF BEING IN THE EXAMPLE OF MAWLANA

Date: 13.11.2021
Session-1 Hall-3
MODERATOR: Assist. Prof. Dr. Selçuk TOPAL

ANKARA TIME

09:00-11:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Murat KOCAOĞLU	Ale Technology Systems Industry and Foreign Trade Inc. Design Center	LIGHTING FIXTURE DESIGN FOR OUTDOOR FOOTBALL FIELD
Betül ÖZER & Merve ERAY KAĞITCIOĞLU	Kirklareli University	ENERGY EFFICIENCY APPLICATION IN VEGETABLE OIL INDUSTRY
Gamze YANIK & Assist. Prof. Dr. Selçuk TOPAL	Yuzuncu Yil University	PROBING THE PHYSICS OF GAS, DUST AND STELLAR POPULATIONS ACROSS THE DISC OF THE NEARBY SPIRAL GALAXY NGC 3938
Doğan Engin ALNAK & Koray KARABULUT	Sivas Cumhuriyet University	THE EFFECT OF FIN ANGLE ON INCREASING THE HEAT TRANSFER FROM ELECTRONIC COMPONENTS BY APPLYING AN IMPINGING JET-CROSS FLOW
Barış YILDIZ	Koc University	A NOVEL SECOND-ORDER CONE PROGRAMMING APPROACH TO SOLVE CAPACITATED RECHARGING STATION LOCATION PROBLEM WITH STOCHASTIC DEMAND
Eda Nur USTA & Sevda KAYA & Betül BİLGEHAN DULKADİROĞLU & Assoc. Prof. Alper BİDECİ	Duzce University	BUILDING PHYSICS PROBLEMS IN EDUCATIONAL BUILDINGS: THE EXAMPLE OF DUZCE

Sevda KAYA & Eda Nur USTA & Betül BİLGEHAN DULKADİROĞLU & Assoc. Prof. Alper BİDECİ	Duzce University	FACADE DAMAGES IN PUBLIC STRUCTURE: A CASE OF DUZCE
Yusuf YILMAZ	Gaziantep University	PHOTOCATALYTIC DEGRADATIONOF ORANGE G
Assist. Prof. Dr. Ali DOĞAN & Mohammad Bilal Jalali	Iskenderun Technical University	INVESTIGATION OF MECHANICAL PROPERTIES OF CONCRETE WITH MACRO SYNTHETIC FIBER
Zehra YÜCEDAĞ	Dicle University	NONLOCAL PROBLEM WITH VARIABLE EXPONENT UNDER STEKLOV BOUNDARY CONDITION
Zehra YÜCEDAĞ	Dicle University	SOLUTION FOR STEKLOV BOUNDARY VALUE PROBLEM INVOLVING THE $p(x)-$ LAPLACIAN OPERATORS

Date: 13.11.2021
Session-1 Hall-4
MODERATOR: Dr. Hasan DEMİR

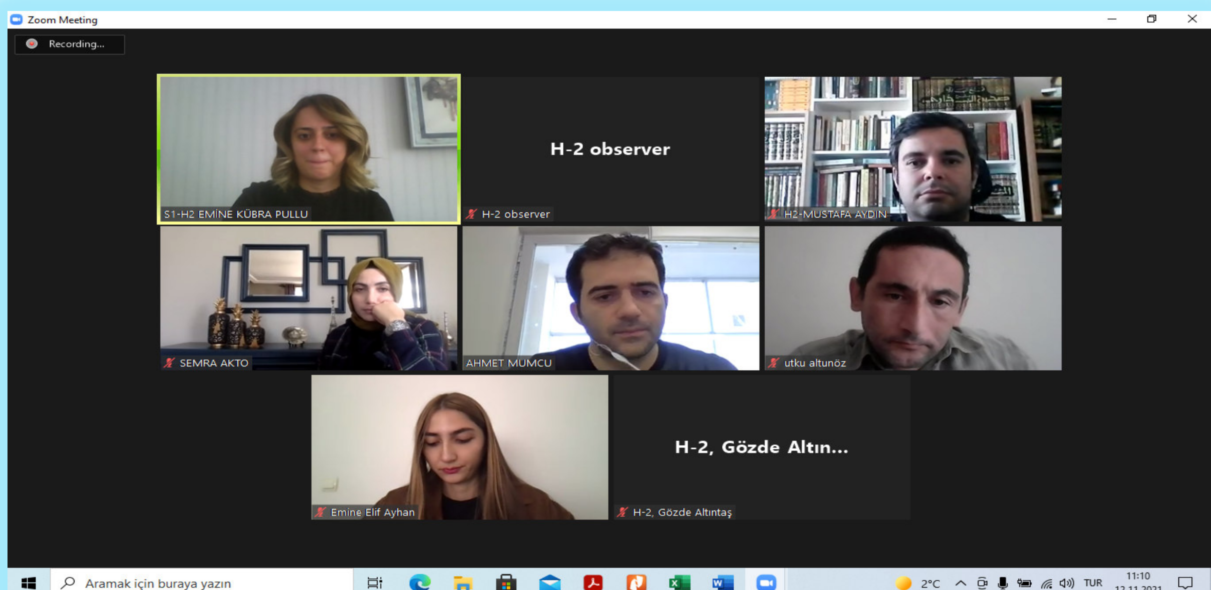
ANKARA TIME

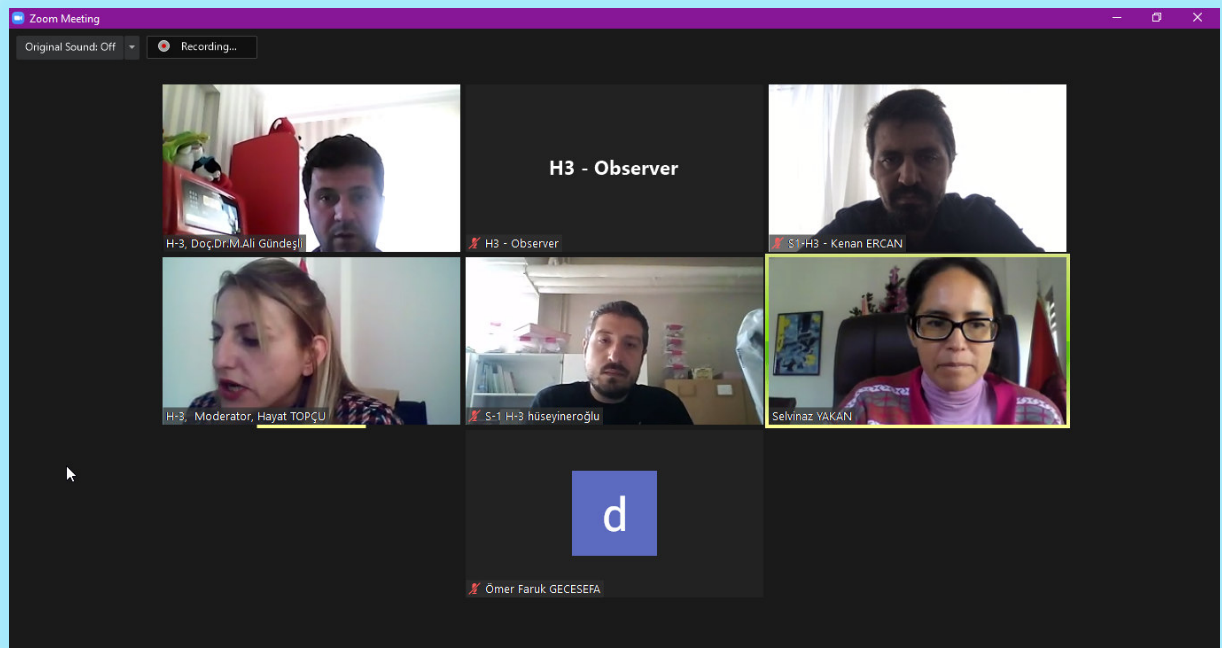
09:00-11:30

AUTHORS	UNIVERSITY INSTITUTION	TOPIC TITLE
Assist. Prof. Dr. Mutlu SESLİ & Assist. Prof. Dr. M. Nazan ARSLANEL	Tokat Gaziosmanpasa University	EXAMINATION OF THE POLITICAL CONSENT OF UNIVERSITY YOUTH IN TERMS OF SOCIO-CULTURAL VARIABLES
Dr. Hasan DEMİR	-	UNCONDITIONALLY ADVOCATING LIBERAL DEMOCRACY: GIOVANNI SARTORI
Abubakar Shehu & Ahmed Abubakar & Mohammed Shehu Nadamau	Ahmadu Bello University & Ahmadu Bello University & Abubakar Tafawa Balewa University	ELECTIONS THEN AND NOW: EXAMINING SOCIO-ECONOMIC IMPLICATIONS OF ADOPTING TECHNOLOGY ON THE 2021 LOCAL GOVERNMENT ELECTIONS OF KADUNA STATE
Vorya Shabrandi	Guilan University	IRAN'S POSITION AS AN EMERGING POWER IN THE REGIONAL COALITION OF IRAN AND CHINA IN THE MULTIPOLAR SYSTEM OF INTERNATIONAL RELATIONS
Vorya Shabrandi	Guilan University	IRAN'S FUNDAMENTAL CONSTRAINTS ROOTS IN ATTRACTING FOREIGN CAPITAL IN THE FUTURE LEADING IBRAHIM RAISI GOVERNMENT

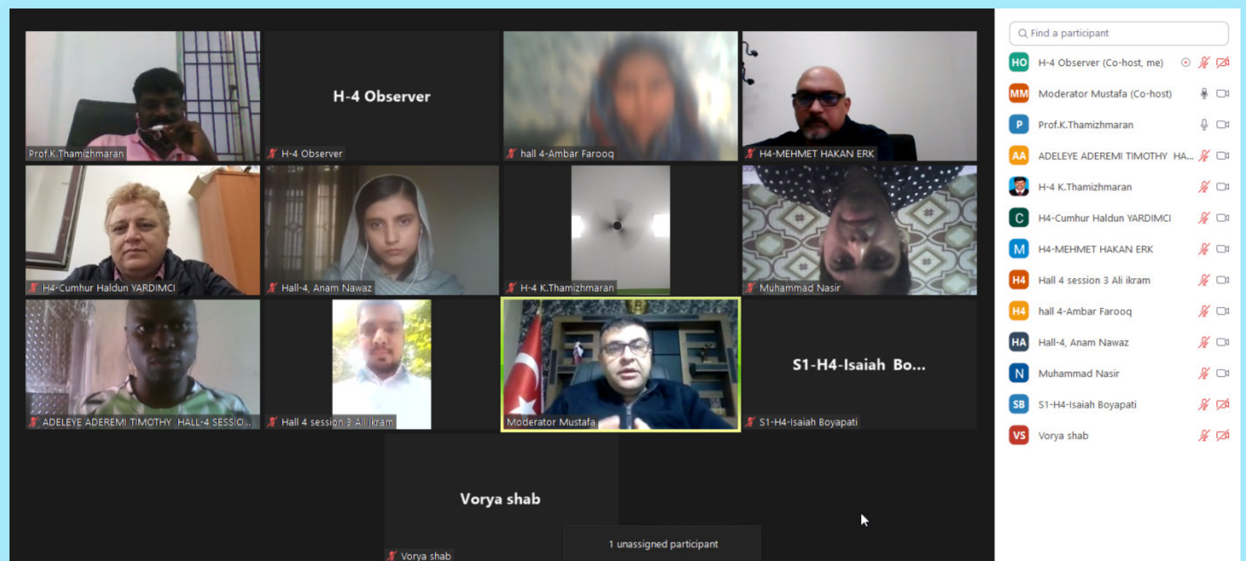
PHOTO GALLERY

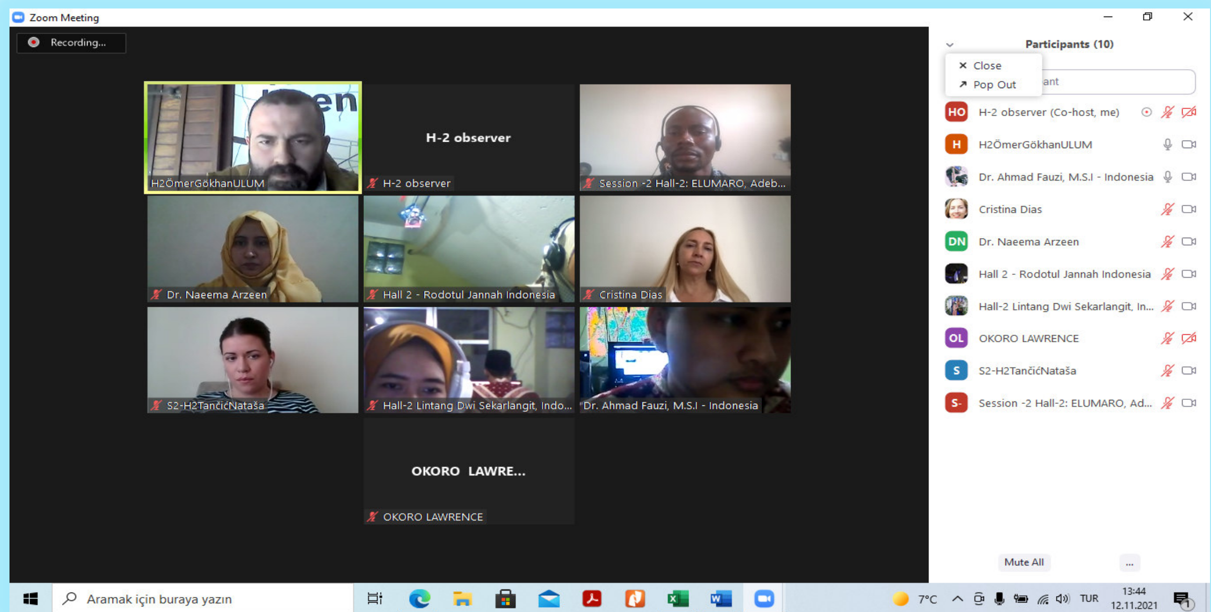

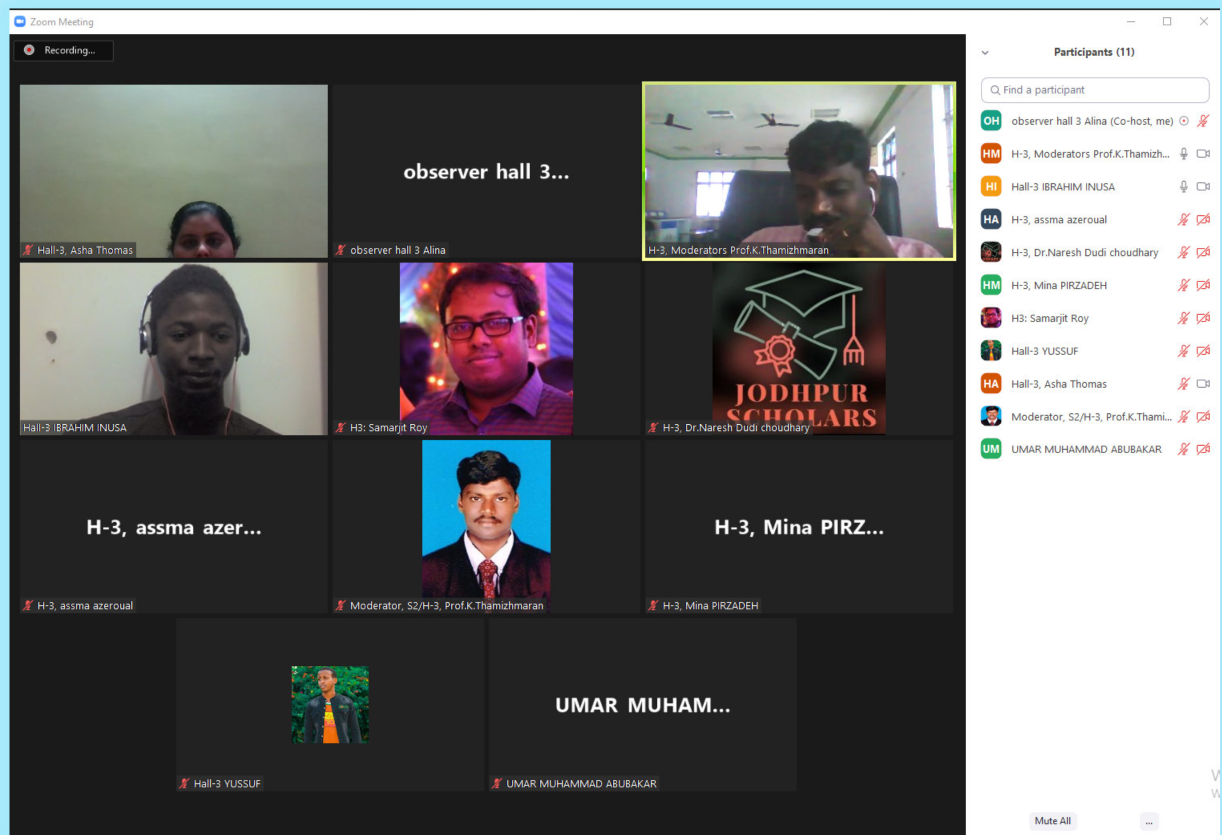
Zoom Meeting
Original Sound: Off
Recording...
H-3, Doç.Dr.M.Ali Gündeşli
H3 - Observer
H3 - Observer
S1-H3 - Kenan ERCAN
H-3, Moderator, Hayat TOPÇU
S-1 H-3 hüseyineroğlu
Selvinaz YAKAN
d
Ömer Faruk GECESEFA

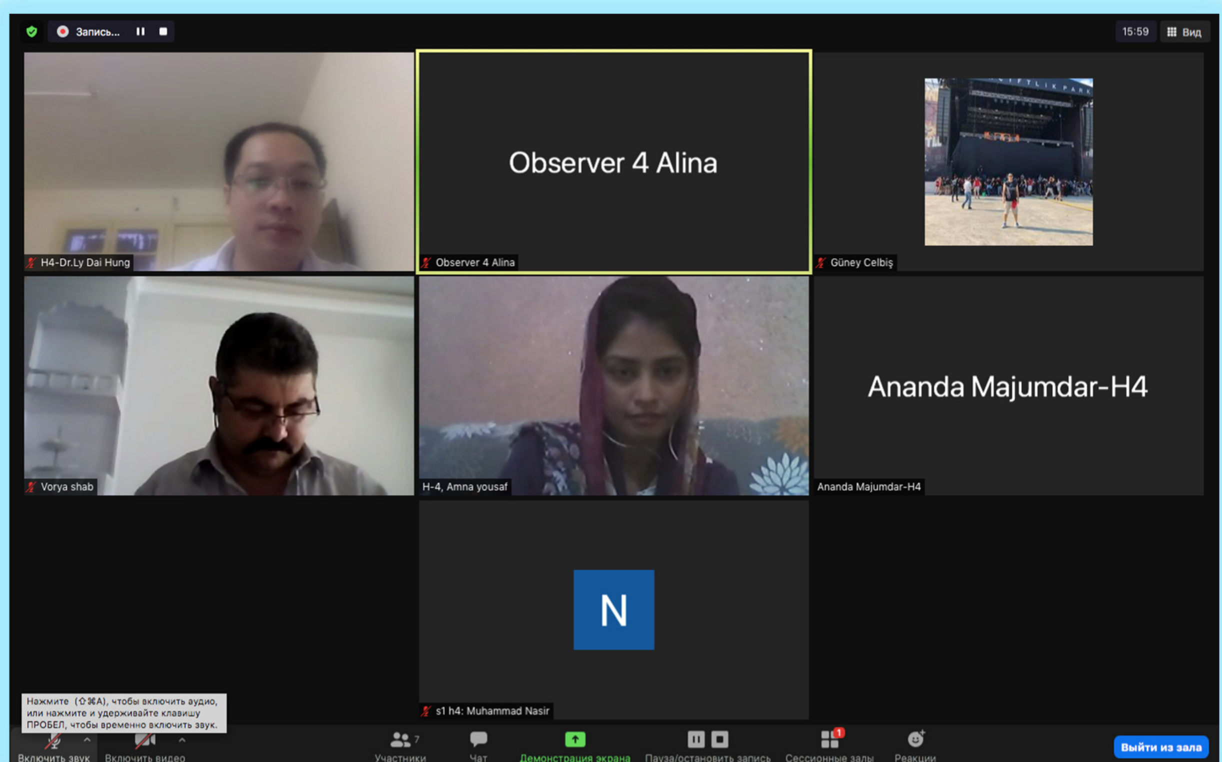

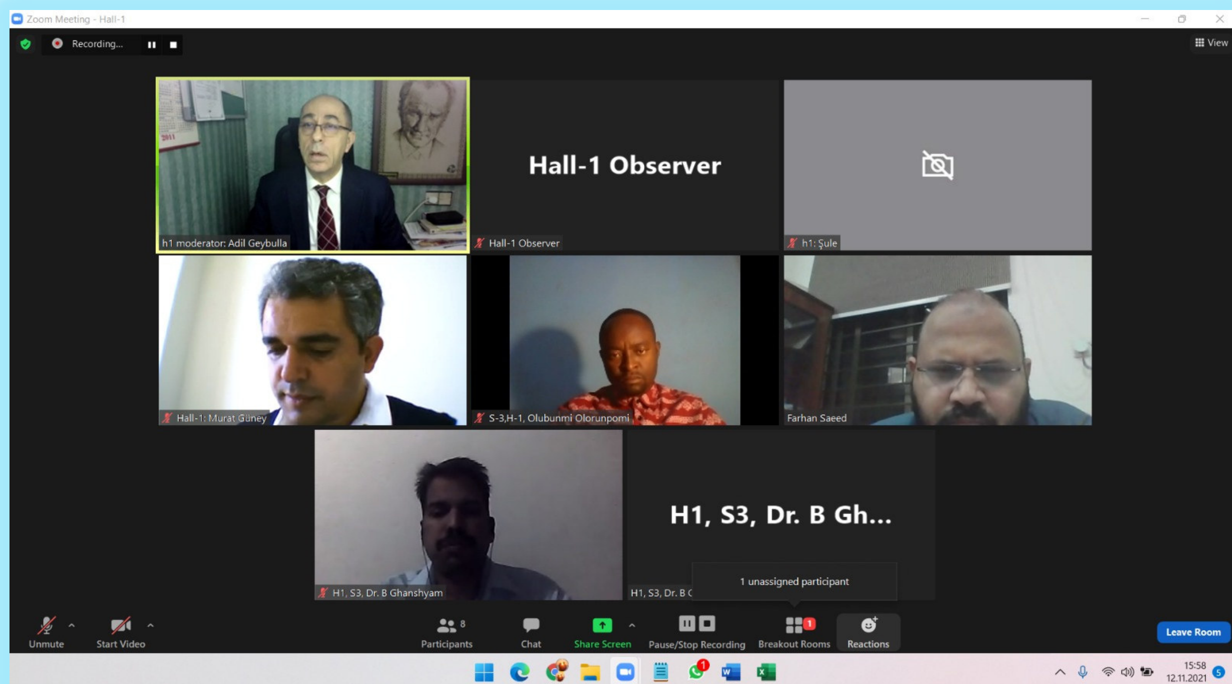
Prof.K.Thamizhmaran
H-4 Observer
H-4 Observer
hall 4-Ambar Farooq
H4-MEHMET HAKAN ERK
H4-Cumhur Haldun YARDIMCI
Hall-4, Anam Nawaz
H-4 K.Thamizhmaran
Muhammad Nasir
ADELEYE ADEREMI TIMOTHY HALL-4 SESSIO...
Hall 4 session 3 Ali ikram
Moderator Mustafa
S1-H4-Isaiah Bo...
S1-H4-Isaiah Boyapati
Vorya shab
Vorya shab
1 unassigned participant
Find a participant
H-4 Observer (Co-host, me)
Moderator Mustafa (Co-host)
Prof.K.Thamizhmaran
ADELEYE ADEREMI TIMOTHY HA...
H-4 K.Thamizhmaran
H4-Cumhur Haldun YARDIMCI
H4-MEHMET HAKAN ERK
Hall 4 session 3 Ali ikram
hall 4-Ambar Farooq
Hall-4, Anam Nawaz
Muhammad Nasir
S1-H4-Isaiah Boyapati
Vorya shab

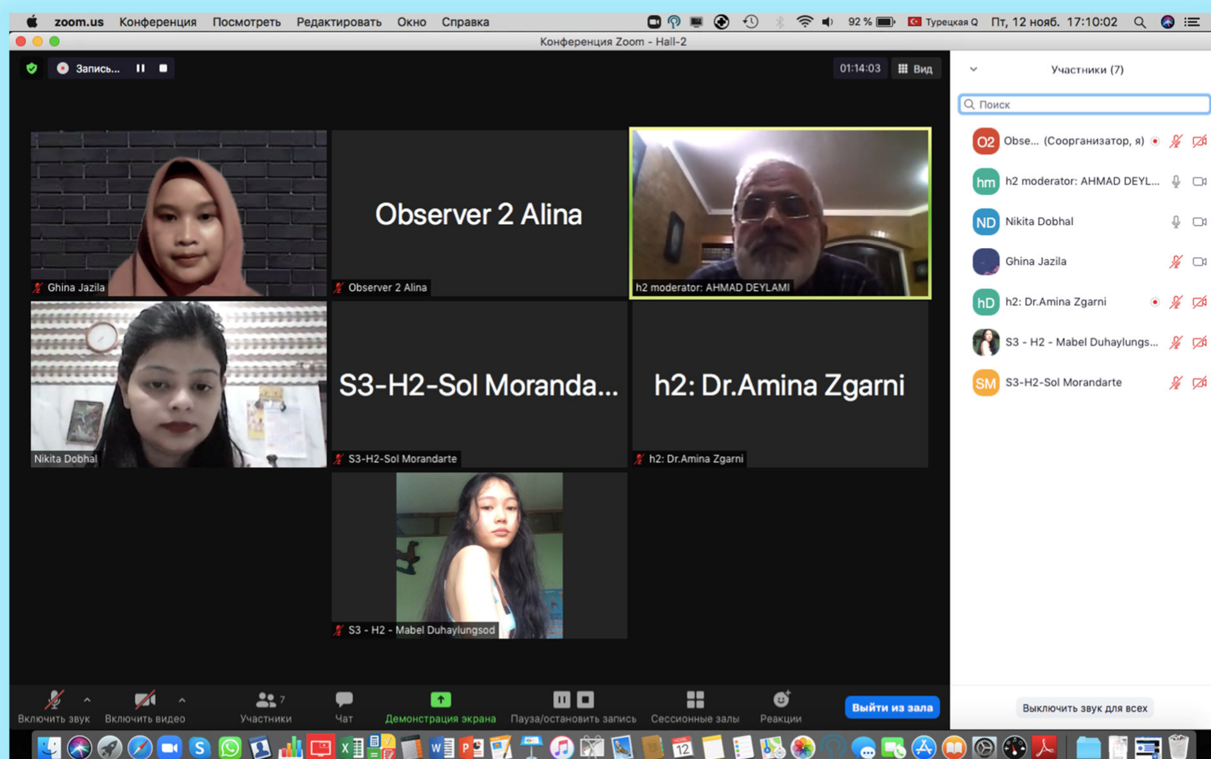

Zoom Meeting - Hall-1
Recording...
View
S2, H1, A U Arun
Hall-1 Observer
Hall-1 Observer
NUR ÇINAR/ session-2/ Hall-1
H1 Özer Zeybek
DEBBAGHI S2 H1
DEBBAGHI S2 H1
H-1, Dr. Bakhtiar
H1-Session 2. F...
H1-Session 2. Farah BOUTOUATOU
ugur.karaaslan...
ugur.karaaslan@belginoil.com
Dr Binyam, Sess...
Dr Binyam, Session 2, Hall 1
Güven Yücel
Güven Yücel
Ebru ERDOĞAN
Ebru ERDOĞAN
Unmute
Start Video
Participants
Chat
Share Screen
Pause/Stop Recording
Breakout Rooms
Reactions
Leave Room
13:45
12.11.2021

Zoom Meeting
Recording...
Participants (10)
Close
Pop Out
H2ÖmerGökhanULUM
H-2 observer
H-2 observer
Session -2 Hall-2: ELUMARO, Adeb...
Dr. Naeema Arzeen
Hall 2 - Rodotul Jannah Indonesia
Cristina Dias
S2-H2TančičNataša
Hall-2 Lintang Dwi Sekarlangit, Indo...
Dr. Ahmad Fauzi, M.S.I - Indonesia
OKORO LAWRE...
OKORO LAWRENCE
H-2 observer (Co-host, me)
H2ÖmerGökhanULUM
Dr. Ahmad Fauzi, M.S.I - Indonesia
Cristina Dias
Dr. Naeema Arzeen
Hall 2 - Rodotul Jannah Indonesia
Hall-2 Lintang Dwi Sekarlangit, In...
OKORO LAWRENCE
S2-H2TančičNataša
Session -2 Hall-2: ELUMARO, Ad...
Mute All
Aramak için buraya yazın
7°C
TUR
13:44
12.11.2021

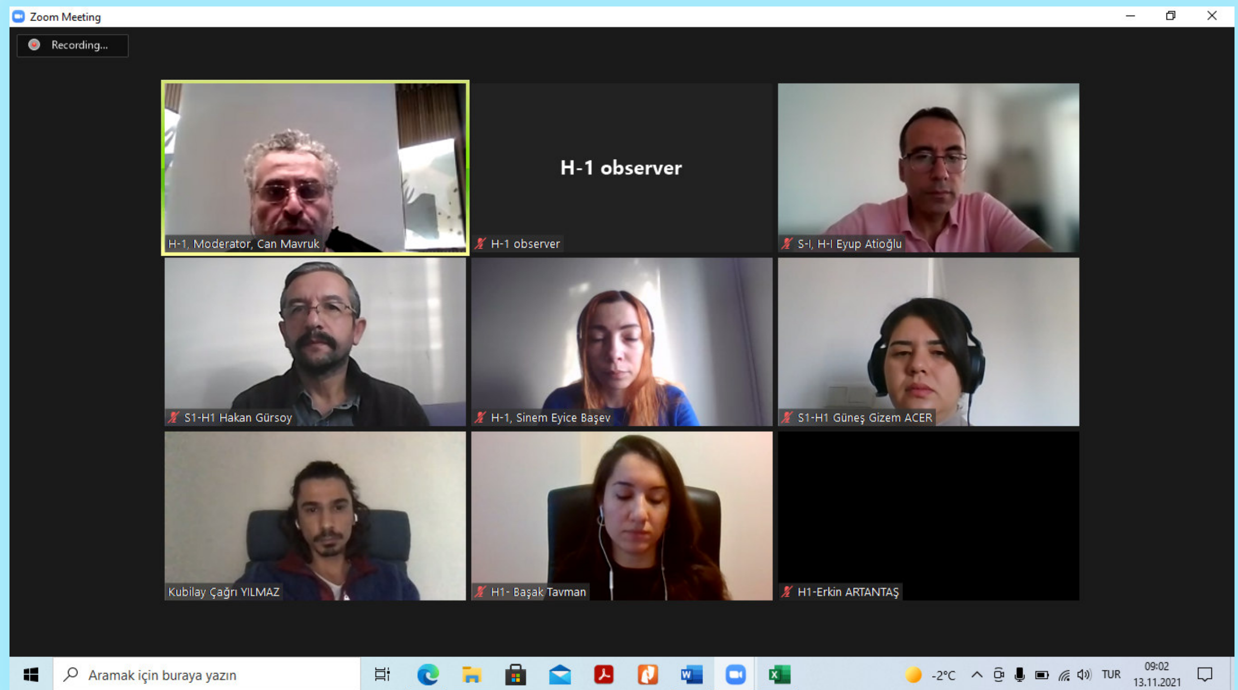

Zoom Meeting
Recording...
observer hall 3...
Hall-3, Asha Thomas
observer hall 3 Alina
H-3, Moderators Prof.K.Thamizhmaran
Hall-3 IBRAHIM INUSA
H3: Samarjit Roy
JODHPUR
H-3, Dr.Naresh Dudi choudhary
H-3, assma azer...
H-3, assma azeroual
Moderator, S2/H-3, Prof.K.Thamizhmaran
H-3, Mina PIRZ...
H-3, Mina PIRZADEH
Hall-3 YUSSUF
UMAR MUHAM...
UMAR MUHAMMAD ABUBAKAR
Participants (11)
Find a participant
observer hall 3 Alina (Co-host, me)
H-3, Moderators Prof.K.Thamizh...
Hall-3 IBRAHIM INUSA
H-3, assma azeroual
H-3, Dr.Naresh Dudi choudhary
H-3, Mina PIRZADEH
H3: Samarjit Roy
Hall-3 YUSSUF
Hall-3, Asha Thomas
Moderator, S2/H-3, Prof.K.Thami...
UMAR MUHAMMAD ABUBAKAR
Mute All

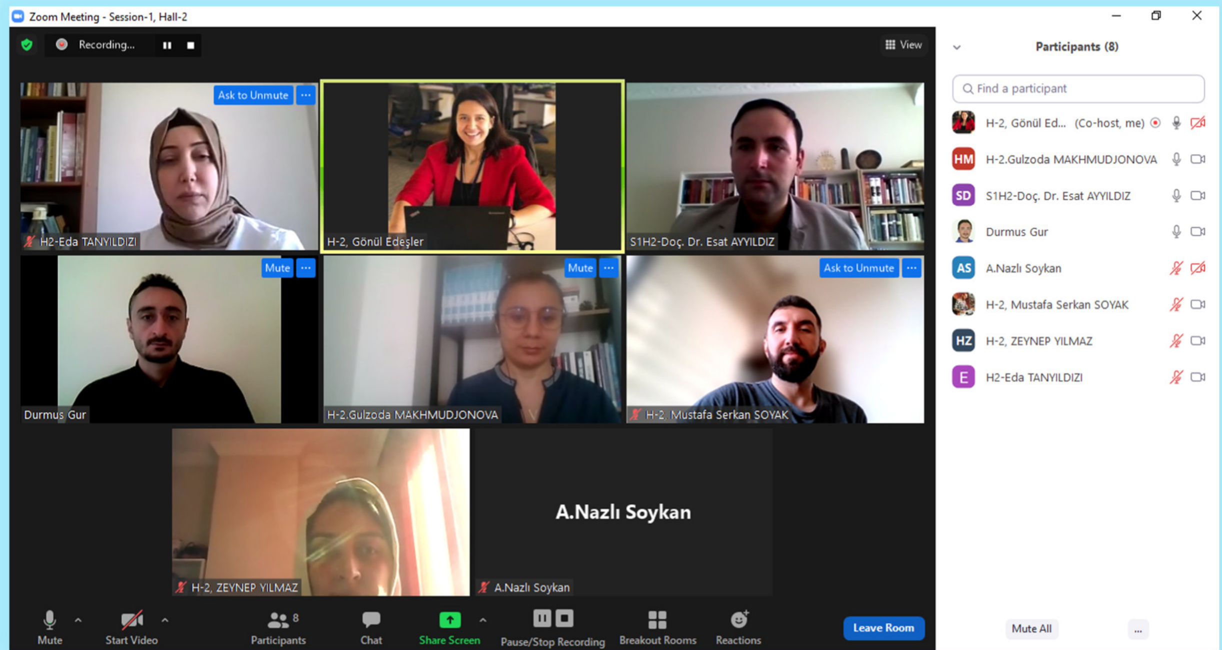

Запись...
15:59
Вид
H4-Dr.Ly Dai Hung
Observer 4 Alina
Observer 4 Alina
Güney Celbiş
Vorya shab
H-4, Amna yousaf
Ananda Majumdar-H4
Ananda Majumdar-H4
N
s1 h4: Muhammad Nasir
Нажмите (⇧⌘A), чтобы включить аудио, или нажмите и удерживайте клавишу ПРОБЕЛ, чтобы временно включить звук.
Включить звук
Включить видео
Участники
Чат
Демонстрация экрана
Пауза/остановить запись
Сессионные залы
Реакции
Выйти из зала

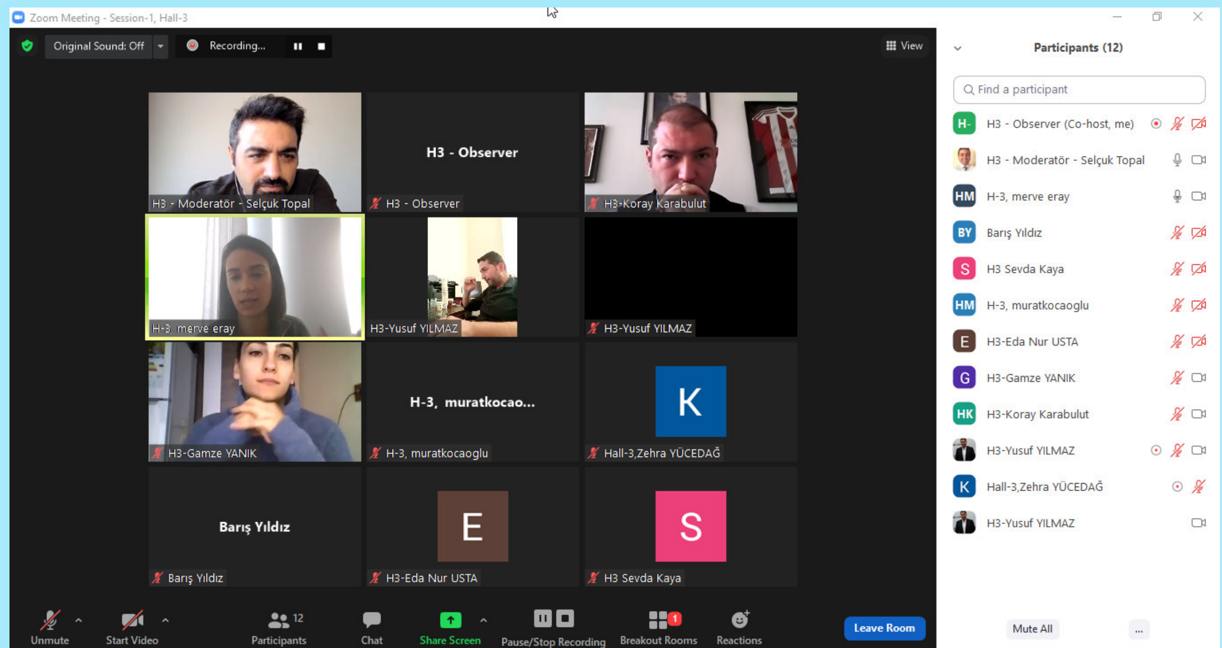

Zoom Meeting - Hall-1
Recording...
View
Hall-1 Observer
h1 moderator: Adil Geybulla
Hall-1 Observer
h1: Şule
Hall-1: Murat Güney
S-3,H-1, Olubunmi Olorunpomi
Farhan Saeed
H1, S3, Dr. B Gh...
H1, S3, Dr. B Ghanshyam
1 unassigned participant
Unmute
Start Video
Participants
Chat
Share Screen
Pause/Stop Recording
Breakout Rooms
Reactions
Leave Room
15:58
12.11.2021

zoom.us Конференция Посмотреть Редактировать Окно Справка
Пт, 12 нояб. 17:10:02
Конференция Zoom - Hall-2
Запись...
01:14:03
Вид
Участники (7)
Поиск
Observer 2 Alina
Ghina Jazila
Observer 2 Alina
h2 moderator: AHMAD DEYLAMI
S3-H2-Sol Moranda...
h2: Dr.Amina Zgarni
Nikita Dobhal
S3-H2-Sol Morandarte
h2: Dr.Amina Zgarni
S3 - H2 - Mabel Duhaylungsod
Obse... (Соорганизатор, я)
h2 moderator: AHMAD DEYL...
Nikita Dobhal
Ghina Jazila
h2: Dr.Amina Zgarni
S3 - H2 - Mabel Duhaylungs...
S3-H2-Sol Morandarte
Включить звук
Включить видео
Участники
Чат
Демонстрация экрана
Пауза/остановить запись
Сессионные залы
Реакции
Выйти из зала
Выключить звук для всех

Zoom Meeting
Recording...
H-3 observer
Hall- 3 moderator, Prof Dr Morakeng Lebaka
H-3 observer
Nazlı Ağgün
h3: Jimmy Akoh
H-3 ABDELLATI...
h3: Jimmy Akoh
H-3 ABDELLATIF EL AIDI
Aramak için buraya yazın
9°C
TUR
16:45
12.11.2021

Zoom Meeting
Recording...
H-1 observer
H-1, Moderator, Can Mavruk
H-1 observer
S-I, H-I Eyup Atioğlu
S1-H1 Hakan Gürsoy
H-1, Sinem Eyice Başev
S1-H1 Güneş Gizem ACER
Kubilay Çağrı YILMAZ
H1- Başak Tavman
H1-Erkin ARTANTAŞ
Aramak için buraya yazın
-2°C
TUR
09:02
13.11.2021

Zoom Meeting - Session-1, Hall-2
Recording...
View
Ask to Unmute
H2-Eda TANYILDIZI
H-2, Gönül Edeşler
S1H2-Doç. Dr. Esat AYYILDIZ
Mute
Durmus Gur
H-2.Gulzoda MAKHMUDJONOVA
H-2, Mustafa Serkan SOYAK
H-2, ZEYNEP YILMAZ
A.Nazlı Soykan
Mute
Start Video
Participants
Chat
Share Screen
Pause/Stop Recording
Breakout Rooms
Reactions
Leave Room
Participants (8)
Find a participant
H-2, Gönül Ed... (Co-host, me)
H-2.Gulzoda MAKHMUDJONOVA
S1H2-Doç. Dr. Esat AYYILDIZ
Durmus Gur
A.Nazlı Soykan
H-2, Mustafa Serkan SOYAK
H-2, ZEYNEP YILMAZ
H2-Eda TANYILDIZI
Mute All

Zoom Meeting - Session-1, Hall-3
Original Sound: Off
Recording...
View
H3 - Moderatör - Selçuk Topal
H3 - Observer
H3-Koray Karabulut
H-3, merve eray
H3-Yusuf YILMAZ
H3-Gamze YANIK
H-3, muratkocao...
H-3, muratkocaoglu
Hall-3,Zehra YÜCEDAĞ
Barış Yıldız
H3-Eda Nur USTA
H3 Sevda Kaya
Unmute
Start Video
Participants
Chat
Share Screen
Pause/Stop Recording
Breakout Rooms
Reactions
Leave Room
Participants (12)
Find a participant
H3 - Observer (Co-host, me)
H3 - Moderatör - Selçuk Topal
H-3, merve eray
Barış Yıldız
H3 Sevda Kaya
H-3, muratkocaoglu
H3-Eda Nur USTA
H3-Gamze YANIK
H3-Koray Karabulut
H3-Yusuf YILMAZ
Hall-3,Zehra YÜCEDAĞ
H3-Yusuf YILMAZ
Mute All

CONTENTS

MISIRLI ŞAİR İSMAİL SABRİ PAŞA (ŞEYHU'Ş-ŞU'ARÂ') VE ONUN NEO-KLASİK ŞAİRLİĞİ

Doç. Dr. Esat AYYILDIZ
Kafkas Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
ORCID: 0000-0001-8067-7780

Özet

İsmail Sabri Paşa (1854-1923), Mısırlı bir neo-klasik şair ve devlet adamıdır. On dokuzuncu yüzyılın sonlarında, Mısır'da ulusal bir bilincin doğmasına katkı sağlamıştır. Ne var ki Sabri'nin neo-klasik şairler arasındaki önemi, ilk başlarda genellikle göz ardı edilmiştir. Mamafih ilerleyen süreçte hak ettiği ilgiyi yeniden görmeye başlamıştır. İsmail Sabri, çağdaşları tarafından Şeyhu'ş-Şu'arâ' yani Şairlerin Üstadı unvanıyla taltif edilmiştir. Karakteri, fıtratı ve şiirleri dikkate alındığında, onun özü itibariyle gerçek bir vatan şairi olduğu anlaşılmaktadır. Ülkesindeki işgal günlerine tanık olmuş ve bu deneyimi onun şairlik güdüsünü alevlendirmiştir. Mamafih Sabri, diğer birçok neo-klasik şairin aksine, siyasî düşüncelerini ifade etme hususunda yeterince açık sözlü olmayı başaramamıştır. Muhtemelen bu durum, kamu hizmetindeki yüksek pozisyonunun getirdiği sınırlamalardan kaynaklanmaktadır. İsmail Sabri'nin ılımlı bir milliyetçi olduğunu öne sürmek daha doğru olacaktır. Yahut başka bir deyişle, İsmail Sabri, Mısır'da gerçekleşecek olan Panislamizm'den Mısır milliyetçiliğine geçişte karşımıza çıkan tipik figürlerden birisidir. Sabri, modern Arap edebiyatının gerçek anlamda kültür sahibi olan ilk şairleri arasındadır. Ayrıca onun Mahmut Sami el-Bârûdî'den sonra siyasî şiirle ilgilenen ikinci kişi olduğu söylenmektedir. Keza o, Arap şiirine metafizik bir nitelik kazandıran ilk modern şairdir. Sabri'nin dikkate değer bireysel şiirleri, modern lirizmin başlangıcını temsil etmektedir. Fransız edebiyatıyla tanışmasının ardından, şiirin şairin hayatını ve fikirlerini yansıtması gerektiğini düşünmeye başlamıştır. Sabri, şairin birkaç beyitle yetinerek, anlatmak istediğini ifade edebilmesi gerektiğini savunmaktadır. Onun bu anlayışı, bir yenilik olarak değerlendirilebilir. İsmail Sabri, bu nedenle genellikle şiirlerini kısa tutmuştur. Sabri'nin şairliği, itiraf etmek gerekirse, oldukça uzun bir süre boyunca Ahmet Şevki'nin popüleritesinin gölgesinde kalmıştır. Öte yandan Sabri, Şevki kadar dikkat çekmeyi başaramasa da şairlik hususunda ona ilham vermeye muvaffak olmuştur. İsmail Sabri, Arap neo-klasik şiirinde çok önemli bir isimdir. Bu çalışmada, İsmail Sabri'nin hayatına uzunca değinmekten ziyade, onun neo-klasik şairliğinin tetkik edilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Edebiyatı, Modern Arap Edebiyatı, Modern Arap Şiiri, İsmail Sabri

EGYPTIAN POET ISMĀ'ĪL SABRĪ PASHA (SHAYKH AL-SHU'ARĀ') AND HIS NEO-CLASSIC POETRY

Abstract

Ismā'īl Sabrī Pasha (1854-1923) was an Egyptian neo-classical poet and statesman. In the late nineteenth century, he contributed to the emergence of a national consciousness in Egypt. However, Sabrī's importance among neo-classical poets was often overlooked at first.

Nevertheless, he has started to receive the attention he deserves in the following period. Ismāʻīl Sabrī was honored by his contemporaries with the epithet of Shaykh al-Shuʻarā', which means the Master of Poets. Considering his character, and poetry, it is understood that he was a real patriotic poet. He witnessed the days of occupation in his country and this experience motivated him to compose poetry. However, unlike many other neo-classical poets, Sabrī failed to be frank enough in expressing his political views. Presumably this was due to the limitations imposed by his high position in the public service. It would be more accurate to suggest that Ismāʻīl Sabrī was a moderate nationalist. Or in other words, Ismāʻīl Sabrī was one of the typical figures that we encounter in the transition process of Egypt from Pan-Islamism to Egyptian nationalism. Sabrī was among the first truly cultured poets of modern Arabic literature. It is also said that he was the second person interested in political poetry after Mahmūd Sāmī al-Bārūdī. He was also the first modern poet to give a metaphysical character to Arabic poetry. And we must say that, Sabrī's remarkable individual poems represent the beginning of modern lyricism. After becoming acquainted with French literature, he began to think that poetry should reflect the poet's life and ideas. He argued that the poet should be able to express what he wants to tell by being content with a few couplets. His aforementioned thought can be considered as an innovation. For this reason, Ismāʻīl Sabrī generally kept his poems short. Sabrī's poetry was overshadowed by the popularity of Ahmad Shawqī for quite some time. On the other hand, although Sabrī did not manage to attract as much attention as Shawqī, he succeeded in inspiring him with his poetry. Ismāʻīl Sabrī was a very important figure in the neo-classical Arabic poetry. Therefore this study aimed to examine Ismāʻīl Sabrī's neo-classical poetry rather than to dwell on his biography.
Keywords: Arabic Language and Literature, Modern Arabic Literature, Modern Arabic Poetry, Ismāʻīl Sabrī

Giriş

İsmail Sabri Paşa (1854-1923), Mısırlı bir neo-klasik şair ve devlet adamıdır. On dokuzuncu yüzyılın sonlarında, Mısır'daki ulusal bilincin doğmasına katkı sağlayan şairlerden birisi de odur. Keza modern Arap edebiyatının gelişimine sağladığı katkılar açısından da son derece mühim bir isimdir. Ne var ki Sabri'nin neo-klasik şairler arasındaki önemi, ilk başlarda genellikle göz ardı edilmiş, hatta kısa bir süre sonra unutulmuştur. Mamafih ilerleyen süreçte onun hak ettiği ilgiyi yeniden görmeye başladığı anlaşılmaktadır. İsmail Sabri, aynı zamanda çağdaşları tarafından Şeyẖu'ş-Şuʻarâ' yani Şairlerin Üstadı namıyla da taltif edilmiştir. Şahsiyeti, fıtratı ve edebî ürünleri dikkate alındığında, onun özü itibariyle gerçek bir vatan şairi olduğunu söylemek mümkündür. Ülkesindeki işgal günlerine tanıklık etmiş ve bu deneyimi onun şairlik güdüsünü alevlendirmiştir. Vatanperverliği yüceltmeyi ve sömürgeciliğe karşı mücadele vermeyi arzuladığı kesindir. Mamafih Sabri, diğer birçok neo-klasikçinin aksine, bu hususta yeterince açık sözlü olmayı başaramamıştır. Belki de bu durumu, kamu hizmetindeki yüksek pozisyonunun getirdiği hassasiyete yormak en doğrusudur. Nitekim Mısır'da İngiliz vesayetine karşı şiddetli tepkilerin meydana gelmesine yol açan Denişvay olayı gerçekleştiğinde, sessiz kalmayı tercih etmiş; ama emekli olduğunda fikirlerini daha özgürce ifade etme hususunda cesaret gösterebilmiştir. Yine de onun ılımlı bir milliyetçi olduğunu öne sürmek daha isabetli olacaktır.

Yahut başka bir deyişle, İsmail Sabri'nin Mısır'da gerçekleşecek olan Panislamizm'den Mısır milliyetçiliğine geçişte karşımıza çıkan tipik figürlerden birisi olduğunu söylemek mümkündür[1].

Bu çalışmada, İsmail Sabri'nin hayatına uzunca değinmekten ziyade, onun neo-klasik şairliğinin tetkik edilmesi hedeflenmektedir. Arap dünyasında dahi hak ettiği ilgiyi görememiş olan Sabri, batılı akademisyenlerin de dikkatini yeterince çekememişe benzemektedir. Keza İsmail Sabri hakkında herhangi bir müstakil Türkçe çalışmaya da ne yazık ki tesadüf edilmemektedir. Bu noktada, Rahmi Er'in İslam Ansiklopedisinde kaleme aldığı İsmâil Sabri Paşa adlı madde, büyük bir eksikliği gidermektedir[2]. Ayrıca Ahmet Kâzım Ürün'ün çağdaş Arap edebiyatının öne çıkan şahsiyetleri hakkında münferit başlıklar halinde bilgiler aktardığı Modern Arap Edebiyatı adlı kıymetli çalışmasında, İsmail Sabri'nin ele alındığı iki sayfalık bir bölüm bulunmaktadır[3]. Keza Ahmet Savran'ın 19. YY. Osmanlı Döneminde Yeni Arap Edebiyatı adlı kitabında, İsmail Sabri'ye tahsis edilmiş başlık altında, takriben iki sayfalık malumat bulunmaktadır[4]. Öte yandan istikbalde Sabri'nin divanı tercüme edilirse yahut onun edebiyatçılığını her yönüyle ele alan doktora tezi seviyesinde kapsamlı bir çalışma yapılırsa, modern Mısır şiirinin gelişiminin de daha iyi anlaşılması mümkün hale gelebilecektir.

İsmail Sabri Paşa'nın Hayatı

İsmail Sabri, 16 Şubat 1854'te Kahire'de dünyaya gelmiştir. Temel eğitimini doğduğu kentte alan Sabri'nin gençlik günlerinde, onun ilham kaynağı olan Mahmut Sami el-Bârûdî (ö. 1904) vatanseverlik bayrağını taşımayı üstlenmiş kişi olarak temayüz etmektedir. Delikanlılık yılları Hidiv İsmail Paşa (ö. 1879) dönemine denk gelen Sabri, çocukluk günlerinde evinde şiir söyleme hususunda rehberlik görebileceği bir ortam bulduğu için, kendisine esin kaynağı olarak seçtiği el-Bârûdî'den aslında daha şanslıdır[5]. Şairin yaşamındaki en önemli kırılma anı ise, adına methiyeler nazmettiği Hidiv İsmail Paşa'nın himayesiyle, Fransa'ya gönderilen öğrenci heyetine iştirak etmesinin ardından vuku bulmuştur. Netice itibarıyla 1874 senesinde, Fransa'ya Aix-en-Provence Üniversitesinde hukuk eğitimi almak üzere gönderilmiştir. Söz konusu fırsat, şaire kendisini gerçekleştirmesi hususunda son derece büyük bir imkân sağlamıştır. İsmail Sabri, bu süreçte Fransız kültürünü yakından tanıma olanağı bulmuş, Fransız edebiyatının zenginliğinden istifade etmiş ve 20 Mayıs 1878 tarihinde hukuk diplomasını alarak Mısır'a geri dönmüştür. Ülkesine dönüş yaptığı yıl itibariyle, bilfiil mahkemelerde görev almaya başlamış ve birkaç kez görev yeri değiştirmiştir. 1896 senesinin başında 1899'a kadar görevde kalacağı İskenderiye valiliğine atanmıştır. Bu vazifesinin ardından, Adalet Bakanlığı'nda vekil kadrosu almayı başarmıştır. 1907 senesinde ise emekliliğe ayrılmış ve sanatını daha özgür şekilde icra etme fırsatı bulmuştur.

---

1 Abdurrahman er-Râfiʻî, Şuʻarâ'u'l-vaṭaniyye, (Mısır: Hindâvî, 2020), 39-50.; J. Brugman, An Introduction to the History of Modern Arabic Literature in Egypt (Leiden: E. J. Brill, 1984), 33-35.

2 Rahmi Er, "İsmâil Sabri Paşa", Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 2001), 23/120-121.

3 Ahmet Kâzım Ürün, Modern Arap Edebiyatı (Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2015), 28-29.

4 Ahmet Savran, 19. YY. Osmanlı Döneminde Yeni Arap Edebiyatı (Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayını, 1991), 99-101.

5 Muhammed Sabri, İsmâʻîl Ṣabrî: Ḥayâtuhu ve şiʻruhu, (b.y.: Maṭbaʻatu'ş-Şebâb [Muhammed Abdülaziz eṣ-Ṣadr], 1341/1923), 9.

Birinci Dünya Savaşı patlak verdiğinde, İsmail Sabri suskunlaşmış ve bu sessizliği ölünceye kadar devam etmiştir. Şair, 16 Mart 1923 tarihinde, henüz altmış dokuz yaşındayken Kahire'de hayata veda etmiştir[6].

İsmail Sabri Paşa'nın Neo-Klasik Şairliği

İsmail Sabri'nin şiirsel yeteneği, o henüz daha on altı yaşında bir öğrenciyken kendini göstermiştir. Sabri, Arap dilini canlandırmayı ve Arapça şiirlere revaç kazandırmayı hedefleyen ve eṭ-Ṭahṭâvî (ö. 1873) tarafından Hidiv İsmail Paşa'nın izniyle kurulmuş olan Ravḍatu'l-Medâris adlı dergide, 1871 yılında, şiirlerini yayınlamaya başlamıştır. Genç şaire tecrübe kazandırması ve tanınırlığına katkı sağlaması açısından, bu şiirlerin önemi büyüktür. Onun mezkûr eserlerinde, Abbâsî dönemi şairlerine duyduğu hayranlığın izlerini okumak mümkündür. Bu ürünlerinde tevriye ve te'rîḫ gibi alışıldık belagat unsurlarından istifade ettiği gözlemlenmektedir. Onun mevzu bahis temayülü olgunluk döneminde de devam edecektir. Belirli münasebetlerle nazmettiği tehniye, mersiye yahut siyasî hadiselere ilişkin şiirleri, şairin divanının büyük bir kısmını teşkil etmektedir. Öte yandan döneminde gelişim gösteren çağdaş Fransız şiiriyle temas kurması, şairin düşünce dünyasının şekillenmesine olumlu katkı sağlamışa benzemektedir. Bu durum, bilhassa ülkesinin içtimaî ve siyasî meselelerine yönelik algılarını kuvvetlendirmiş ve insanlığın kaderi hakkındaki düşüncelerini zenginleştirmiştir. Ayrıca Sabri'nin Fransız romantik şiirinden de etkilendiği düşünülmektedir. Nitekim Sabri, teknik açıdan geleneksel gibi görünmelerine rağmen oldukça kişisel olan bazı şiirler kaleme almıştır. Onun bu ürünlerinin, yirminci yüzyılın başlarındaki neo-romantik şairlerin şiirleri için bir ön hazırlık mesabesinde görülmesi mümkündür. Örneğin; bu bağlamda Sabri'nin Maḳarru'l-ġazâl namıyla tanınan şiiri zikredilebilir. Mamafih hem Fransa'da bulunmasına hem de uzunca bir müddet Avrupai bir şehir olan İskenderiye'de Avrupalılarla temaslar kurmasına karşın, Sabri'nin şiirlerinde yoğun bir Avrupa edebiyatı etkisi olduğu söylenemez. Son tahlilde, bazı istisnalar göz ardı edildiğinde, İsmail Sabri'nin klasik şairlerin şiirlerine özenen gerçek bir neo-klasikçi olduğunu söylemek doğru olacaktır[7].

İsmail Sabri, zamanının munâsebât şiirlerine düşkün şairlerinden bir yönüyle ayrılmaktadır. Nitekim o, Mısır siyasetine yön veren dönemin iki gücünün, yani Osmanlı ve İngiltere'nin etkisine taviz göstermek istemeyen bir ulusalcıdır. Sabri'nin şiirleri arasında, Sultan II. Abdülhamid (ö. 1918)'e yahut onun hizmetindeki devlet ricaline adanmış herhangi bir kasideye rastlanmamaktadır. Öte yandan Sabri'nin şiirde kullandığı temalar arasında, aşk, ölüm ve vatan unsurlarını saymak mümkündür. Daha incelikli bir tanımlamayla, yaratıcıya duyduğu gizemli iman, kadınlara beslediği şefkatli duygular ve gerçek bir vatanseverlik, onun şiirlerinin alametifarikasıdır. Halk dilinde birçok şiir nazmeden İsmail Sabri, ileride şöhrete kavuşarak kendisinden daha popüler hale gelecek olan Ahmet Şevki (ö. 1932) ve Hafız İbrahim (ö. 1932) gibi pek çok şaire de ilham kaynağı olmuştur. İsmail Sabri'nin şairliğinin üstün yönü, tabii bir imgelem çerçevesinde ve güzel bir üslupla ifade edilen derinlikli düşünceleridir. Çağdaşlarının üretimiyle mukayese edildiğinde, Sabri'nin şiir mirasının fazla hacimli olmadığı görülmektedir.

---

[6] Muhammed Mendûr, Muḥâḍarât 'an İsmâ'îl Ṣabrî (Windsor: Hindâvî, 2019), 11.; Hayreddîn ez-Ziriklî, el-A'lâm (Beyrut: Dâru'l-'İlm li'l-Melâyîn, 2002), 1/315.; Ahmet Savran, 19. YY. Osmanlı Döneminde Yeni Arap Edebiyatı, 99-101.

[7] U. Rizzitano, "Ismâ'il Ṣabrî Pasha", The Encyclopaedia of Islam (Leiden: E. J. Brill, 1997), 4/194-195.; Ahmet Kâzım Ürün, Modern Arap Edebiyatı, 28-29.; J. Brugman, An Introduction to the History of Modern Arabic Literature in Egypt, 34.; Rahmi Er, Modern Mısır Romanı-I (Ankara: Hece Yayınları, 2015), 26.

Muhtemelen bu durumun ardında, Sabri'nin yalnızca kendisini memnun etmek maksadıyla şiir söylemiş olması ve kendisine bildirilen talepleri görmezden gelmesi yatmaktadır. Edebiyat münekkitleri, onun şiirlerini, duygusal ve ruhsal açıdan kapsayıcı, düşünceleri hassas ve betimlemeleri hoş şeklinde değerlendirmektedir[8]. İsmail Sabri'nin en güzel manzumelerinin, gazel, nesîb, tasvir ve hikmet temalarında olduğu düşünülmektedir. Sağlam üslubu, kolay dili ve girizgâhlarına önem vermesi bakımından, Abbâsî dönemi şairi el-Buḥturî (ö. 284/897)'den büyük ölçüde etkilenmiş olduğu ortadadır. Nitekim ona Mısır'ın Buḥturî'si lakabının verilmesi de buradan mülhemdir[9].

İsmail Sabri, yurtdışında aldığı eğitimi hasebiyle, modern Arap edebiyatının gerçek anlamda kültür sahibi olan ilk şairleri arasında addedilmektedir. Ayrıca onun Mahmut Sami el-Bârûdî'den sonra siyasî şiirle ilgilenen ikinci kişi olduğu söylenmektedir. Keza bu bağlamda Sabri'nin, kadim Mısır kültürünün yüceltilmesi hususunda öncülüğü üstlenen el-Bârûdî'nin izinden gittiğinin hatırlatılmasında da fayda vardır. Ayrıca onun Arap şiirine metafizik bir nitelik kazandıran ilk modern şair olduğunu söylemek mümkündür. Keza Sabri'nin dikkate değer kişisel şiirleri, modern lirizmin başlangıcını temsil etmektedir. Fransız edebiyatıyla tanışmasının ardından, nazmın şairin yaşamını ve fikirlerini yansıtması gerektiğini düşünmeye başlaması ve şairin birkaç beyitle iktifa ederek muradını takrire muktedir olması gerektiğini savunması, bir yenilik telakki edilebilir. Bu nedenle genellikle şiirlerini kısa tuttuğu gözlemlenmektedir. Şairin Ahmed ez-Zeyn tarafından Dîvânu İsmâ'îl Ṣabrî (1357/1938) adı altında tedvin edilen en mühim şiirleri yirminci yüzyılda nazmedilmiştir. İsmail Sabri'nin şairliği, itiraf etmek gerekirse, oldukça uzun bir süre boyunca Ahmet Şevki'nin popülaritesinin gölgesinde kalmıştır. Öte yandan Sabri, Şevki kadar dikkat çekmeyi başaramasa da şairlik hususunda ona ilham vermeye muvaffak olmuştur. Fasih Arapçayla kaleme aldığı manzumelerinin yanı sıra, yerel konuşma dilinde de bazı şiirler nazmetmiştir. Bu kısa şiirlerinden bazıları daha sonra bestelenmiş ve 'Abduh el-Ḥamûlî (ö. 1901) tarafından okunmuştur. Ayrıca İsmail Sabri'nin Alfred de Musset (ö. 1857), Alphonse de Lamartine (ö. 1869) ve Paul Verlaine (ö. 1896)'in şiirlerini tercüme ettiği bilinmektedir[10].

Sonuç

Arap neo-klasik şiirinin gelişimi açısından son derece önemli bir isim olan İsmail Sabri Paşa'nın Mısır'da ulusal bir bilincin doğmasına sağladığı katkı yadsınamaz boyuttadır. Ne var ki onun Arap şiirinin gelişimindeki misyonu uzunca bir müddet yeterince takdir görmemiş ve şairin potansiyeli Ahmet Şevki'nin yüksek popülaritesinin gölgesinde kalmıştır. İsmail Sabri, Mısır bürokrasisinde ulaştığı yüksek mevkiin sınırlamaları nedeniyle, düşünce ve hissiyat noktasında gerçek bir vatanperver olmasına karşın, siyasî fikirlerini açıkça ifade etme hususunda yeterince serbest bir hareket imkânı bulamamıştır. Öyle ki bu durum, emekliliğinin ardından düşüncelerini daha özgürce ifade etme olanağı bulmasına kadar geçerliliğini korumuştur.

[8] U. Rizzitano, "Ismâ'il Ṣabrî Pasha", 4/194-195.; Ahmet Kâzım Ürün, Modern Arap Edebiyatı, 28-29.
[9] Ahmet Savran, 19. YY. Osmanlı Döneminde Yeni Arap Edebiyatı, 99-101.
[10] Necîb Tevfik, İsmâ'îl Ṣabrî Bâşâ, Şeyḫu'ş-Şu'arâ': Ḥayâtuhu ve es̱eruhu fî'l-edeb ve fî 'aṣrihi, 1854-1923, (Kahire: el-Hey'etu'l-Mıṣriyyetu'l-'Âmme li'l-Kitâb, 1985), 60.; P. C. Sadgrove, "Ṣabrī Pasha, Ismāil (1854-1923)", Encyclopedia of Arabic Literature, ed. J. S. Meisami - Paul Starkey (Londra-New York: Routledge, 1998), 2/673.; Rahmi Er, "İsmâil Sabri Paşa", 23/120-121.; Bk. İsmâ'îl Ṣabrî, Dîvânu İsmâ'îl Ṣabrî Bâşâ, haz. Ahmed ez-Zeyd - Ṣâḥibu'l-'İzze Hasan Rıfat Bek (Kahire: Maṭba'atu Leceneti't-Te'lîf ve't-Terceme ve'n-Neşr, 1357/1938).; Şükran Fazlıoğlu, Arap Romanında Türkler (İstanbul: Küre Yayınları, 2015), 112.

Netice itibarıyla ılımlı bir milliyetçi olarak değerlendirebileceğimiz İsmail Sabri'nin, Mısır'ın Panislamizm'den Mısır milliyetçiliğine geçişi sürecinde karşımıza çıkan tipik figürlerden birisi olduğunu söylemek mümkündür.

Ardında bıraktığı şiirsel mirası incelendiğinde, Abbâsî dönemi şairlerinden, bilhassa da el-Buḥturî'den etkilendiği anlaşılan Sabri, nazmettiği ilk şiirlerinde dahi alışıldık belagat unsurlarından yararlanmış ve bu eğilimini olgunluk döneminde de devam ettirmiştir. İsmail Sabri'nin şiirlerinde Avrupa edebiyatlarının muazzam bir etkiye sahip olduğunu söylemek esasen çok doğru olmayacaktır. Yine de onun Fransa'da gördüğü eğitim, şairin düşünce dünyasını zenginleştirmiş ve şairliğini belirli açılardan etkilemiştir. Zira onun geleneksel gibi görünen bazı şiirlerinin, aslında dikkat çekecek derecede bireysel ürünler olduğu ortadadır. Binaenaleyh onun bu minvaldeki ürünlerini, yirminci yüzyılın başlarındaki neo-romantik şiirlerin hazırlayıcısı olarak değerlendirmek mümkündür. İsmail Sabri, şiirlerinde genellikle aşk, ölüm ve vatan temalarına yer vermektedir. Doğal bir imgelem çerçevesinde, güzel bir üslupla düşüncelerini ifade etmeye kadir olması, onun şairliğinin üstün yönüdür. Çağdaşlarına nazaran Sabri'nin şiirsel mirası çok hacimli değildir. Mamafih edebiyat eleştirmenleri tarafından genellikle iyi şekilde değerlendirilmiştir. O, modern Arap edebiyatının gerçek manada kültürlü olan ilk şairlerindendir. Keza kadim Mısır kültürünün yüceltilmesindeki öncülerden birisi de odur. Arap şiirine metafizik bir incelik kazandıran ilk modern şair olmasının yanı sıra, kişisel nitelikteki şiirleri Arap edebiyatında modern lirizmin başlangıcının mümessili olarak nitelendirilmektedir.

Kaynakça

Brugman, J.. An Introduction to the History of Modern Arabic Literature in Egypt. Leiden: E. J. Brill, 1984.

Er, Rahmi. "İsmâil Sabri Paşa". Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. 23/120-121. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.

Er, Rahmi. Modern Mısır Romanı-I. Ankara: Hece Yayınları, 2015.

Fazlıoğlu, Şükran. Arap Romanında Türkler. İstanbul: Küre Yayınları, 2. Basım, 2015.

Mendûr, Muhammed. Muḥâḍarât ʻan İsmâʻîl Ṣabrî. Windsor: Hindâvî, 2019.

er-Râfiʻî, Abdurrahman. Şuʻarâ'u'l-vaṭaniyye. Mısır: Hindâvî, 2020.

Rizzitano, U.. "Ismâʻil Ṣabrî Pasha". The Encyclopaedia of Islam. 4/194-195. Leiden: E. J. Brill, 1997.

Ṣabrî, İsmâʻîl. Dîvânu İsmâʻîl Ṣabrî Bâşâ. haz. Ahmed ez-Zeyd - Ṣâḥibu'l-ʻİzze Hasan Rıfat Bek. Kahire: Maṭbaʻatu Leceneti't-Te'lîf ve't-Terceme ve'n-Neşr, 1357/1938.

Sabri, Muhammed. İsmâʻîl Ṣabrî: Ḥayâtuhu ve şiʻruhu. b.y.: Maṭbaʻatu'ş-Şebâb [Muhammed Abdülaziz eş-Ṣadr], 1341/1923.

Sadgrove, P. C.. "Ṣabrī Pasha, Ismāil (1854-1923)". Encyclopedia of Arabic Literature. ed. ed. Julie Scott Meisami - Paul Starkey. 2/673. Londra-New York: Routledge, 1998.

Savran, Ahmet. 19. YY. Osmanlı Döneminde Yeni Arap Edebiyatı. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayını, 1991.

Tevfik, Necîb. İsmâʻîl Ṣabrî Bâşâ, Şeyḫu'ş-Şuʻarâ': Ḥayâtuhu ve es̱eruhu fî'l-edeb ve fî ʻaṣrihi, 1854-1923. Kahire: el-Hey'etu'l-Mıṣriyyetu'l-ʻÂmme li'l-Kitâb, 1985.

Ürün, Ahmet Kâzım. Modern Arap Edebiyatı. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2015.

ez-Ziriklî, Hayreddîn. el-Aʻlâm. 8 Cilt. Beyrut: Dâru'l-ʻİlm li'l-Melâyîn, 2002.